

Toelichting bij het meerjarenplan 2020 - 2025

Stad en OCMW Antwerpen

STAD ANTWERPEN

Inhoudstafel : toelichting bij het meerjarenplan 2020-2025

Ontvangsten en uitgaven naar functionele aard (schema T1)	1
Ontvangsten en uitgaven naar economische aard (schema T2)	3
Investeringsprojecten (schema T3)	7
Evolutie van de financiële schulden (schema T4)	22
Financiële risico's	23
Grondslagen en assumpties	28
Personeelsinzet	29
Toelichting personeel	30
Toelichting pensioenen	32
Overzicht verbonden entiteiten	36
Overzicht jaarlijkse opbrengst van elke door het bestuur geheven belastingsoort	43
Onbeschikbare gelden	44
Financiële ontvangsten en uitgaven	46
Verwijzing webtoepassing documentatie	47
Advies IF	48

T1: Ontvangsten en uitgaven naar functionele aard

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
00 Algemene financiering						
Exploitatie						
Ontvangsten	1.320.203.897	1.350.453.182	1.401.090.476	1.451.624.609	1.491.853.607	1.535.052.269
Saldo	1.320.203.897	1.350.453.182	1.401.090.476	1.451.624.609	1.491.853.607	1.535.052.269
Financiering						
Uitgaven	148.743.855	176.137.814	196.628.077	219.459.212	174.012.153	197.615.249
Ontvangsten	376.470.332	295.811.000	291.740.000	269.260.000	245.660.000	196.760.000
Saldo	227.726.477	119.673.186	95.111.923	49.800.788	71.647.847	-855.249
02 Leefbare en mobiele stad						
Exploitatie						
Uitgaven	82.900.410	82.555.024	80.411.373	81.141.477	82.659.757	84.861.972
Ontvangsten	27.338.282	22.993.254	20.122.245	17.311.967	16.558.159	20.184.374
Saldo	-55.562.128	-59.561.770	-60.289.127	-63.829.510	-66.101.599	-64.677.598
Investerings						
Uitgaven	128.393.764	72.317.851	61.284.614	66.612.860	92.433.017	71.074.119
Ontvangsten	15.130.099	13.858.684	11.118.784	10.042.784	10.042.784	10.042.784
Saldo	-113.263.665	-58.459.167	-50.165.830	-56.570.076	-82.390.233	-61.031.335
03 Veilige stad						
Exploitatie						
Uitgaven	264.095.595	330.592.547	335.290.531	342.320.437	350.730.090	354.726.110
Ontvangsten	953.243	953.828	954.425	955.034	955.655	956.289
Saldo	-263.142.352	-329.638.719	-334.336.106	-341.365.403	-349.774.436	-353.769.821
Investerings						
Uitgaven	28.354.992	16.810.664	20.731.319	18.880.431	17.658.513	16.297.964
Ontvangsten	667.730	916.580	0	0	0	0
Saldo	-27.687.262	-15.894.084	-20.731.319	-18.880.431	-17.658.513	-16.297.964
04 Harmonieuze stad						
Exploitatie						
Uitgaven	443.454.619	451.340.590	466.083.932	481.291.726	486.052.029	495.003.551
Ontvangsten	263.714.325	268.193.183	275.163.498	282.288.187	286.819.046	292.583.410
Saldo	-179.740.294	-183.147.407	-190.920.435	-199.003.539	-199.232.984	-202.420.141
Investerings						
Uitgaven	40.895.702	30.707.994	27.510.149	28.931.674	25.711.764	24.422.281
Ontvangsten	3.948.652	1.717.447	1.452.892	1.720.748	853.947	1.140.246
Saldo	-36.947.051	-28.990.547	-26.057.257	-27.210.925	-24.857.817	-23.282.035
Financiering						
Uitgaven	143.905.807	32.711.000	43.940.000	12.460.000	12.460.000	12.460.000
Ontvangsten	36.301.555	44.434.990	44.983.191	46.436.340	41.677.949	41.614.118
Saldo	-107.604.253	11.723.990	1.043.191	33.976.340	29.217.949	29.154.118
05 Woonstad						
Exploitatie						
Uitgaven	147.863.129	150.002.024	148.220.411	152.242.367	153.541.868	156.691.359
Ontvangsten	23.973.902	24.148.770	22.669.238	22.351.143	22.353.531	22.349.012

T1: Ontvangsten en uitgaven naar functionele aard

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo	-123.889.227	-125.853.254	-125.551.173	-129.891.224	-131.188.337	-134.342.347
Investerings						
Uitgaven	42.754.973	49.262.635	56.305.200	57.294.741	70.625.903	57.782.381
Ontvangsten	5.648.840	355.000	227.800	223.500	135.600	361.300
Saldo	-37.106.134	-48.907.635	-56.077.400	-57.071.241	-70.490.303	-57.421.081
06 Lerende en werkende stad						
Exploitatie						
Uitgaven	187.742.423	187.629.161	193.456.932	199.181.086	203.810.288	209.766.525
Ontvangsten	48.458.094	50.422.380	49.274.825	50.009.423	50.711.181	51.425.252
Saldo	-139.284.329	-137.206.782	-144.182.107	-149.171.663	-153.099.107	-158.341.273
Investerings						
Uitgaven	80.072.398	70.479.101	65.688.413	57.312.554	53.826.905	50.425.259
Ontvangsten	700.000	277.988	0	0	0	0
Saldo	-79.372.398	-70.201.112	-65.688.413	-57.312.554	-53.826.905	-50.425.259
Financiering						
Uitgaven	2.090.749	37.947	20.864	10.337	2.984	0
Ontvangsten	951.577	951.577	951.577	951.577	951.577	951.577
Saldo	-1.139.172	913.630	930.713	941.240	948.593	951.577
07 Bruisende stad						
Exploitatie						
Uitgaven	143.212.607	145.504.160	146.461.780	147.783.551	149.318.894	146.756.493
Ontvangsten	10.945.267	11.133.656	11.255.576	11.237.734	11.122.488	8.151.455
Saldo	-132.267.340	-134.370.504	-135.206.204	-136.545.817	-138.196.406	-138.605.038
Investerings						
Uitgaven	41.686.180	42.329.709	32.444.781	27.210.919	31.475.539	23.887.639
Ontvangsten	2.172.533	2.460.735	1.755.996	583.000	1.738.547	706.635
Saldo	-39.513.647	-39.868.974	-30.688.785	-26.627.919	-29.736.992	-23.181.004
Financiering						
Uitgaven	381.767	92.147	83.480	68.837	68.837	54.700
Ontvangsten	102.395	92.147	83.480	68.837	68.837	54.700
Saldo	-279.372	0	0	0	0	0
08 Sterk bestuurd stad						
Exploitatie						
Uitgaven	301.334.117	303.546.375	315.911.726	330.340.393	333.338.869	336.783.932
Ontvangsten	96.234.203	94.640.021	94.408.643	95.340.352	92.054.683	92.147.218
Saldo	-205.099.914	-208.906.353	-221.503.083	-235.000.041	-241.284.186	-244.636.713
Investerings						
Uitgaven	78.586.889	54.217.225	50.562.388	51.722.842	49.767.633	49.663.597
Ontvangsten	17.680.226	11.553.515	12.834.855	12.834.855	13.034.855	12.834.855
Saldo	-60.906.663	-42.663.710	-37.727.533	-38.887.987	-36.732.778	-36.828.742
Financiering						
Ontvangsten	1.070.076	1.070.076	1.070.076	1.070.076	1.070.076	1.070.076
Saldo	1.070.076	1.070.076	1.070.076	1.070.076	1.070.076	1.070.076

Schema T2: Ontvangsten en uitgaven naar economische aard

I. Exploitatie-uitgaven	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A. Operationele uitgaven	1.528.525.353	1.605.458.800	1.635.894.084	1.681.234.307	1.704.011.314	1.726.310.165
1. Goederen en diensten	179.707.977	182.026.551	170.608.402	176.082.413	178.754.011	182.718.821
2. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	693.265.748	701.788.659	730.213.814	757.652.430	768.124.011	781.859.030
a. Politiek personeel	6.034.447	6.148.156	6.264.139	6.382.442	6.503.110	6.626.193
b. Vastbenoemd niet-onderwijzend personeel	359.808.080	366.769.280	393.584.037	419.263.920	427.835.971	439.472.403
c. Niet-vastbenoemd niet-onderwijzend personeel	305.946.040	307.180.287	308.456.993	309.869.948	311.416.528	313.154.911
d. Onderwijzend personeel ten laste van het bestuur	0	0	0	0	0	0
e. Onderwijzend personeel ten laste van andere overheden	0	0	0	0	0	0
f. Andere personeelskosten	21.347.181	21.575.936	21.808.645	22.046.120	22.288.402	22.535.524
g. Pensioenen	130.000	115.000	100.000	90.000	80.000	70.000
3. Individuele hulpverlening door het O.C.M.W.	119.690.323	121.541.673	123.426.755	125.346.250	127.300.849	129.291.268
4. Toegestane werkingssubsidies	529.524.487	593.718.681	605.209.603	615.700.568	623.361.786	625.952.499
- aan de districten	13.396.675	13.396.675	13.396.675	13.396.675	13.396.675	13.396.675
- aan de eigen autonome gemeentebedrijven (AGB)	68.232.772	69.194.598	69.586.899	71.389.099	71.530.572	70.088.178
- aan welzijnsverenigingen	47.627.976	48.670.574	51.009.252	51.778.514	48.427.451	47.132.984
- aan andere OCMW-verenigingen	177.400	179.572	181.744	183.916	186.089	187.969
- aan de politiezone	170.760.499	234.888.978	237.323.255	241.314.484	247.167.069	247.826.310
- aan de hulpverleningszone	63.779.975	65.489.315	67.682.881	70.174.061	72.310.935	75.070.254
- aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS)	55.546.124	50.671.910	51.413.203	52.267.002	53.117.723	54.092.860
- aan besturen van de eredienst	1.256.545	1.281.676	1.307.309	1.333.456	1.360.125	1.387.327
- aan niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen	0	0	0	0	0	0
- aan andere begunstigen	108.746.522	109.945.384	113.308.385	113.863.361	115.865.147	116.769.942
5. Andere operationele uitgaven	6.336.818	6.383.236	6.435.510	6.452.647	6.470.657	6.488.547
B. Financiële uitgaven	42.077.548	45.711.081	49.942.599	53.066.730	55.440.483	58.279.776
1. Rente, commissies en kosten verbonden aan schulden	41.183.962	44.804.996	49.036.514	52.160.645	54.534.397	57.373.691
- aan financiële instellingen	41.183.962	44.804.996	49.036.514	52.160.645	54.534.397	57.373.691
2. Andere financiële uitgaven	893.585	906.085	906.085	906.085	906.085	906.085
C. Rechthebbenden uit het overschot van het boekjaar	0	0	0	0	0	0
II. Exploitatieontvangsten	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A. Operationele ontvangsten	1.727.683.626	1.760.465.164	1.814.013.449	1.870.452.750	1.916.231.102	1.967.445.787
1. Ontvangsten uit de werking	67.229.676	70.092.968	68.938.706	68.898.052	69.306.192	66.549.676
2. Fiscale ontvangsten en boetes	420.869.702	419.115.607	424.108.722	429.397.181	435.661.429	445.841.687
a. Aanvullende belastingen	345.226.225	345.945.135	353.704.962	360.388.493	366.949.291	373.436.327
Opcentiemen op de onroerende voorheffing	201.884.558	200.146.530	204.154.507	208.242.644	212.412.543	216.665.840
Aanvullende belasting op de personenbelasting	136.615.645	139.072.583	142.824.433	145.419.826	147.810.726	150.044.465
Andere aanvullende belastingen	6.726.022	6.726.022	6.726.022	6.726.022	6.726.022	6.726.022
b. Andere belastingen	75.643.477	73.170.472	70.403.760	69.008.688	68.712.138	72.405.360
3. Werkingssubsidies	1.065.155.232	1.095.172.585	1.138.577.421	1.184.407.870	1.220.524.886	1.259.806.601

Schema T2: Ontvangsten en uitgaven naar economische aard

a. Algemene werkingssubsidies	913.534.690	943.065.065	985.942.532	1.029.793.134	1.063.461.334	1.100.172.960
Gemeentefonds	844.234.028	873.082.228	902.937.155	933.833.151	965.806.928	998.915.025
Andere algemene werkingssubsidies	69.300.662	69.982.838	83.005.377	95.959.984	97.654.405	101.257.935
- van de Vlaamse overheid	69.300.662	69.982.838	83.005.377	95.959.984	97.654.405	101.257.935
- van de gemeente	0	0	0	0	0	0
- van het OCMW	0	0	0	0	0	0
b. Specifieke werkingssubsidies	151.620.542	152.107.520	152.634.890	154.614.736	157.063.552	159.633.641
- van de federale overheid	74.131.160	75.793.613	77.489.123	79.218.351	80.981.972	82.780.674
- van de Vlaamse overheid	77.244.382	76.068.907	74.900.767	75.151.384	75.836.580	76.607.967
- van andere entiteiten	245.000	245.000	245.000	245.000	245.000	245.000
4. Recuperatie van individuele hulpverlening	32.742.196	32.905.093	33.067.990	33.230.886	33.393.782	33.556.679
5. Andere operationele ontvangsten	141.686.820	143.178.911	149.320.611	154.518.761	157.344.813	161.691.144
B. Financiële ontvangsten	64.137.587	62.473.110	60.925.476	60.665.700	56.197.247	55.403.492
III. Exploitatiesaldo	221.218.312	171.768.393	189.102.241	196.817.412	212.976.553	238.259.337

I. Investeringsuitgaven	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A. Investeringsuitgaven in financiële vaste activa	14.145.315	6.496.904	6.496.904	6.496.904	6.496.904	6.496.904
1. Extern verzelfstandigde agentschappen	6.027.719	6.496.904	6.496.904	6.496.904	6.496.904	6.496.904
2. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en soortgelijke entiteiten	8.102.596	0	0	0	0	0
3. OCMW-verenigingen	0	0	0	0	0	0
4. Andere financiële vaste activa	15.000	0	0	0	0	0
B. Investeringsuitgaven in materiële vaste activa	261.978.894	173.682.447	167.883.156	163.563.083	199.675.817	160.993.027
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa	260.038.124	171.768.217	166.410.826	162.832.333	198.645.067	160.262.277
a. Terreinen en gebouwen	146.634.405	99.784.733	79.597.859	78.933.944	94.146.455	68.993.270
b. Wegen en overige infrastructuur	99.973.454	57.327.031	68.820.985	72.661.767	91.486.232	74.473.038
c. Roerende goederen	12.890.264	14.281.452	17.606.983	10.886.622	12.797.380	16.625.970
d. Vaste activa in leasing of op grond van een soortgelijk recht	0	0	0	0	0	0
e. Erfgoed	540.000	375.000	385.000	350.000	215.000	170.000
2. Andere materiële vaste activa	1.940.770	1.914.230	1.472.330	730.750	1.030.750	730.750
a. Terreinen en gebouwen	1.940.770	1.914.230	1.472.330	730.750	1.030.750	730.750
b. Roerende goederen	0	0	0	0	0	0
C. Investeringsuitgaven in immateriële vaste activa	23.019.672	26.386.350	25.900.889	28.441.817	25.460.727	25.196.394
D. Toegestane investeringsubsidies	141.601.019	129.559.478	114.245.913	109.464.216	109.865.826	100.866.915
- aan de districten	30.933.526	30.235.527	31.568.146	30.846.586	31.156.705	31.469.926
- aan de eigen autonome provinciebedrijven (APB)	45.188.270	42.688.271	41.918.391	36.612.241	34.873.891	28.856.091
- aan welzijnsverenigingen	14.510.000	14.510.000	14.510.000	14.510.000	14.510.000	14.510.000
- aan andere OCMW-verenigingen	0	0	0	0	0	0
- aan de politiezone	21.206.577	11.377.413	11.493.275	14.469.438	12.441.873	12.968.492
- aan de hulpverleningszone	3.327.915	2.975.636	1.798.598	2.139.877	3.308.695	1.475.452
- aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS)	0	0	0	0	0	0

Schema T2: Ontvangsten en uitgaven naar economische aard

- aan besturen van de eredienst	1.461.850	1.461.850	1.461.850	1.461.850	1.461.850	1.461.850
- aan niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen	0	0	0	0	0	0
- aan andere begunstigten	24.972.881	26.310.781	11.495.653	9.424.224	12.112.812	10.125.104
II. Investeringsontvangsten	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A. Verkoop van financiële vaste activa	10.331	4.491	4.491	4.491	4.491	4.491
1. Extern verzelfstandigde agentschappen	0	0	0	0	0	0
2. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en soortgelijke entiteiten	5.840	0	0	0	0	0
3. OCMW-verenigingen	0	0	0	0	0	0
4. Andere financiële vaste activa	4.491	4.491	4.491	4.491	4.491	4.491
B. Verkoop van materiële vaste activa	1.054.800	261.500	227.800	223.500	135.600	361.300
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
a. Terreinen en gebouwen	0	0	0	0	0	0
b. Wegen en overige infrastructuur	0	0	0	0	0	0
c. Roerende goederen	0	0	0	0	0	0
d. Vaste activa in leasing of op grond van een soortgelijk recht	0	0	0	0	0	0
e. Erfgoed	0	0	0	0	0	0
2. Andere materiële vaste activa	1.054.800	261.500	227.800	223.500	135.600	361.300
a. Onroerende goederen	800.000	0	0	0	0	0
b. Roerende goederen	254.800	261.500	227.800	223.500	135.600	361.300
C. Verkoop van immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
D. Investeringsubsidies en -schenkingen	44.882.949	30.873.958	27.158.036	25.176.896	25.665.642	24.720.029
- van de federale overheid	0	0	0	0	0	0
- van de Vlaamse overheid	31.378.407	21.380.446	19.047.701	17.066.562	17.555.307	16.609.695
- van de provincie	1.228.640	1.067.000	0	0	0	0
- van de gemeente	159.700	0	0	0	0	0
- van het OCMW	0	0	0	0	0	0
- van andere entiteiten	12.116.202	8.426.512	8.110.334	8.110.334	8.110.334	8.110.334
III. Investeringsaldo	-394.796.820	-304.985.229	-287.136.536	-282.561.133	-315.693.542	-268.467.421
Saldo exploitatie en investeringen	-173.578.507	-133.216.837	-98.034.295	-85.743.721	-102.716.989	-30.208.083
I. Financieringsuitgaven	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A. Vereffening van financiële schulden	148.743.855	176.137.814	196.628.077	219.459.212	174.012.153	197.615.249
1. Periodieke aflossing van leningen en leasings	142.203.855	168.476.814	187.338.077	206.999.212	161.552.153	185.155.249
2. Niet-periodieke aflossing van leningen en leasings	6.540.000	7.661.000	9.290.000	12.460.000	12.460.000	12.460.000
C. Toegestane leningen en betalingsuitstel	146.378.324	32.841.094	44.044.344	12.539.174	12.531.821	12.514.700
1. Toegestane leningen	146.378.324	32.841.094	44.044.344	12.539.174	12.531.821	12.514.700
- aan autonome gemeentebedrijven (AGB)	0	0	0	0	0	0

Schema T2: Ontvangsten en uitgaven naar economische aard

- aan welzijnsverenigingen	143.905.807	32.711.000	43.940.000	12.460.000	12.460.000	12.460.000
- aan andere OCMW-verenigingen	0	0	0	0	0	0
- aan andere begunstigten	2.472.516	130.094	104.344	79.174	71.821	54.700
D. Vooruitbetalingen	0	0	0	0	0	0
II. Financieringsontvangsten	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A. Aangaan van financiële schulden	376.470.332	295.811.000	291.740.000	269.260.000	245.660.000	196.760.000
- opname van leningen en leasings bij financiële instellingen	244.413.968	263.100.000	247.800.000	256.800.000	233.200.000	184.300.000
- opname van leningen en leasings bij andere entiteiten	132.056.364	32.711.000	43.940.000	12.460.000	12.460.000	12.460.000
B. Aangaan van niet-financiële schulden	0	0	0	0	0	0
C. Vereffening van toegestane leningen en betalingsuitstel	38.425.603	46.548.790	47.088.323	48.526.830	43.768.439	43.690.471
1. Terugvordering van toegestane leningen	38.425.603	46.548.790	47.088.323	48.526.830	43.768.439	43.690.471
a. Periodieke terugvorderingen van toegestane leningen	31.885.603	38.887.790	37.798.323	36.066.830	31.308.439	31.230.471
b. Niet-periodieke terugvorderingen van toegestane leningen	6.540.000	7.661.000	9.290.000	12.460.000	12.460.000	12.460.000
E. Kapitaalsverhogingen	0	0	0	0	0	0
F. Bijdragen en schenkingen niet gekoppeld aan operationele activiteiten of aan de verwerving van vaste activa	0	0	0	0	0	0
III. Financieringssaldo	119.773.756	133.380.882	98.155.903	85.788.444	102.884.465	30.320.523
Budgettair resultaat van het boekjaar	-53.804.751	164.045	121.608	44.723	167.476	112.439

Schema T3 : Investeringsproject : Cultuurhoofdstad van Vlaanderen (2BRS0101)

	Reeds gerealiseerd	Nog te realiseren		Totaal	Jaarlijkse transacties in MJP					
	in MJP	in MJP	na MJP		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven	0	57.568.503	0	57.568.503	13.003.821	9.886.745	7.466.950	11.563.805	9.708.047	5.939.135
B. Investerings in materiële vaste activa	0	41.892.094	0	41.892.094	9.217.842	8.296.315	5.141.950	9.238.805	5.633.047	4.364.135
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa	0	41.892.094	0	41.892.094	9.217.842	8.296.315	5.141.950	9.238.805	5.633.047	4.364.135
a. Terreinen en gebouwen	0	38.023.594	0	38.023.594	8.495.842	7.803.815	4.033.450	8.724.305	5.096.547	3.869.635
c. Roerende goederen	0	3.868.500	0	3.868.500	722.000	492.500	1.108.500	514.500	536.500	494.500
D. Toegestane investeringssubsidies	0	15.676.409	0	15.676.409	3.785.979	1.590.430	2.325.000	2.325.000	4.075.000	1.575.000
Ontvangsten	0	6.780.000	0	6.780.000	1.797.833	1.345.735	653.250	568.000	1.723.547	691.635
D. Investeringsubsidies en -schenkingen	0	6.780.000	0	6.780.000	1.797.833	1.345.735	653.250	568.000	1.723.547	691.635

Schema T3 : Investeringsproject : Investeren in internationale kunst- en cultuurinfrastructuur (2BRS0102)

	Reeds gerealiseerd	Nog te realiseren		Totaal	Jaarlijkse transacties in MJP					
	in MJP	in MJP	na MJP		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven	0	39.326.142	0	39.326.142	13.217.144	5.546.000	8.900.000	1.785.666	4.438.666	5.438.666
B. Investerings in materiële vaste activa	0	29.735.000	0	29.735.000	10.865.000	3.340.000	7.510.000	570.000	3.225.000	4.225.000
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa	0	29.735.000	0	29.735.000	10.865.000	3.340.000	7.510.000	570.000	3.225.000	4.225.000
a. Terreinen en gebouwen	0	29.735.000	0	29.735.000	10.865.000	3.340.000	7.510.000	570.000	3.225.000	4.225.000
D. Toegestane investeringssubsidies	0	9.591.142	0	9.591.142	2.352.144	2.206.000	1.390.000	1.215.666	1.213.666	1.213.666
Ontvangsten	0	2.387.746	0	2.387.746	200.000	1.100.000	1.087.746	0	0	0
D. Investeringsubsidies en -schenkingen	0	2.387.746	0	2.387.746	200.000	1.100.000	1.087.746	0	0	0

Schema T3 : Investeringsproject : Inburgeringsaanbod voor anderstaligen (2HMS0101)

	Reeds gerealiseerd	Nog te realiseren		Totaal	Jaarlijkse transacties in MJP					
	in MJP	in MJP	na MJP		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven	0	6.626.777	0	6.626.777	5.409.277	267.500	267.500	227.500	227.500	227.500
B. Investerings in materiële vaste activa	0	5.381.777	0	5.381.777	5.181.777	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa	0	5.381.777	0	5.381.777	5.181.777	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
a. Terreinen en gebouwen	0	5.381.777	0	5.381.777	5.181.777	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
D. Toegestane investeringssubsidies	0	1.245.000	0	1.245.000	227.500	227.500	227.500	187.500	187.500	187.500

Schema T3 : Investeringsproject : Kwaliteitsvolle kinderopvang bij private spelers (2HMS0201)

	Reeds gerealiseerd	Nog te realiseren		Totaal	Jaarlijkse transacties in MJP					
	in MJP	in MJP	na MJP		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven	0	15.007.050	0	15.007.050	1.194.541	2.100.000	2.600.000	3.550.000	2.712.509	2.850.000
B. Investerings in materiële vaste activa	0	7.307.050	0	7.307.050	107.050	1.100.000	1.600.000	2.300.000	1.100.000	1.100.000
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa	0	7.307.050	0	7.307.050	107.050	1.100.000	1.600.000	2.300.000	1.100.000	1.100.000
a. Terreinen en gebouwen	0	7.307.050	0	7.307.050	107.050	1.100.000	1.600.000	2.300.000	1.100.000	1.100.000
D. Toegestane investeringssubsidies	0	7.700.000	0	7.700.000	1.087.491	1.000.000	1.000.000	1.250.000	1.612.509	1.750.000

Schema T3 : Investeringsproject : De stad maakt werk van een geïntegreerde aanpak in de ondersteuning van gezinnen en het welzijn van kinderen en jongeren (2HMS0402)

	Reeds gerealiseerd	Nog te realiseren		Totaal	Jaarlijkse transacties in MJP					
	in MJP	in MJP	na MJP		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven	0	5.788.415	0	5.788.415	1.179.621	1.663.261	467.015	467.015	1.662.821	348.681
B. Investerings in materiële vaste activa	0	5.163.415	0	5.163.415	1.179.621	1.038.261	467.015	467.015	1.662.821	348.681
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa	0	4.509.665	0	4.509.665	1.029.621	937.511	366.265	366.265	1.562.071	247.931
a. Terreinen en gebouwen	0	3.921.046	0	3.921.046	889.851	847.741	276.495	276.495	1.472.301	158.161
c. Roerende goederen	0	588.619	0	588.619	139.770	89.770	89.770	89.770	89.770	89.770
2. Andere materiële vaste activa	0	653.750	0	653.750	150.000	100.750	100.750	100.750	100.750	100.750
a. Terreinen en gebouwen	0	653.750	0	653.750	150.000	100.750	100.750	100.750	100.750	100.750
D. Toegestane investeringssubsidies	0	625.000	0	625.000	0	625.000	0	0	0	0
Ontvangsten	0	725.000	0	725.000	575.000	150.000	0	0	0	0
D. Investeringsubsidies en -schenkingen	0	725.000	0	725.000	575.000	150.000	0	0	0	0

Schema T3 : Investeringsproject : De stad investeert in een menswaardig inkomen voor Antwerpenaren die het moeilijk hebben (2HMS0503)

	Reeds gerealiseerd	Nog te realiseren		Totaal	Jaarlijkse transacties in MJP					
	in MJP	in MJP	na MJP		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven	0	8.160.296	0	8.160.296	4.666.399	3.254.347	59.887	59.887	59.887	59.887
B. Investerings in materiële vaste activa	0	8.160.296	0	8.160.296	4.666.399	3.254.347	59.887	59.887	59.887	59.887
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa	0	8.160.296	0	8.160.296	4.666.399	3.254.347	59.887	59.887	59.887	59.887
a. Terreinen en gebouwen	0	7.635.222	0	7.635.222	4.440.762	3.194.460	0	0	0	0
c. Roerende goederen	0	525.074	0	525.074	225.637	59.887	59.887	59.887	59.887	59.887
Ontvangsten	0	1.400.000	0	1.400.000	1.400.000	0	0	0	0	0
D. Investeringsubsidies en -schenkingen	0	1.400.000	0	1.400.000	1.400.000	0	0	0	0	0

Schema T3 : Investeringsproject : De Grote Verbinding (2LMS0101)

	Reeds gerealiseerd	Nog te realiseren		Totaal	Jaarlijkse transacties in MJP					
	in MJP	in MJP	na MJP		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven	0	114.172.443	0	114.172.443	21.755.726	7.065.541	4.082.541	2.986.541	38.816.046	39.466.046
B. Investerings in materiële vaste activa	0	112.172.443	0	112.172.443	21.405.726	6.715.541	3.742.541	2.666.541	38.496.046	39.146.046
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa	0	112.172.443	0	112.172.443	21.405.726	6.715.541	3.742.541	2.666.541	38.496.046	39.146.046
a. Terreinen en gebouwen	0	12.260.995	0	12.260.995	12.260.995	0	0	0	0	0
b. Wegen en overige infrastructuur	0	99.911.448	0	99.911.448	9.144.731	6.715.541	3.742.541	2.666.541	38.496.046	39.146.046
C. Investerings in immateriële vaste activa	0	2.000.000	0	2.000.000	350.000	350.000	340.000	320.000	320.000	320.000
Ontvangsten	0	2.690.000	0	2.690.000	0	1.614.000	1.076.000	0	0	0
D. Investeringsubsidies en -schenkingen	0	2.690.000	0	2.690.000	0	1.614.000	1.076.000	0	0	0

Schema T3 : Investeringsproject : Verkeersveiligheid (2LMS0103)

	Reeds gerealiseerd	Nog te realiseren		Totaal	Jaarlijkse transacties in MJP					
	in MJP	in MJP	na MJP		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven	0	17.918.500	0	17.918.500	3.631.000	3.072.500	2.902.500	2.742.500	2.762.500	2.807.500
B. Investerings in materiële vaste activa	0	17.918.500	0	17.918.500	3.631.000	3.072.500	2.902.500	2.742.500	2.762.500	2.807.500
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa	0	17.918.500	0	17.918.500	3.631.000	3.072.500	2.902.500	2.742.500	2.762.500	2.807.500
b. Wegen en overige infrastructuur	0	17.438.500	0	17.438.500	3.526.000	2.967.500	2.797.500	2.687.500	2.707.500	2.752.500
c. Roerende goederen	0	480.000	0	480.000	105.000	105.000	105.000	55.000	55.000	55.000

Schema T3 : Investeringsproject : Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad (2LMS0201)

	Reeds gerealiseerd	Nog te realiseren		Totaal	Jaarlijkse transacties in MJP					
	in MJP	in MJP	na MJP		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven	0	4.000.000	0	4.000.000	250.000	750.000	750.000	750.000	750.000	750.000
A. Investerings in financiële vaste activa	0	4.000.000	0	4.000.000	250.000	750.000	750.000	750.000	750.000	750.000
1. Extern verzelfstandigde agentschappen	0	4.000.000	0	4.000.000	250.000	750.000	750.000	750.000	750.000	750.000

Schema T3 : Investeringsproject : Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad (2LMS0202)

	Reeds gerealiseerd	Nog te realiseren		Totaal	Jaarlijkse transacties in MJP					
	in MJP	in MJP	na MJP		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven	0	3.140.000	0	3.140.000	250.000	505.000	725.000	565.000	530.000	565.000
B. Investerings in materiële vaste activa	0	300.000	0	300.000	40.000	35.000	65.000	65.000	30.000	65.000
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa	0	300.000	0	300.000	40.000	35.000	65.000	65.000	30.000	65.000
b. Wegen en overige infrastructuur	0	40.000	0	40.000	40.000	0	0	0	0	0
c. Roerende goederen	0	260.000	0	260.000	0	35.000	65.000	65.000	30.000	65.000
C. Investerings in immateriële vaste activa	0	490.000	0	490.000	110.000	220.000	160.000	0	0	0
D. Toegestane investeringssubsidies	0	2.350.000	0	2.350.000	100.000	250.000	500.000	500.000	500.000	500.000

Schema T3 : Investeringsproject : Aanleg, heraanleg en onderhoud infrastructuur (2LMS0301)

	Reeds gerealiseerd	Nog te realiseren		Totaal	Jaarlijkse transacties in MJP					
	in MJP	in MJP	na MJP		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven	0	82.004.220	0	82.004.220	7.119.920	11.363.300	14.612.000	24.302.000	20.067.000	4.540.000
B. Investerings in materiële vaste activa	0	80.255.220	0	80.255.220	5.995.920	11.238.300	14.487.000	24.177.000	19.942.000	4.415.000
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa	0	80.255.220	0	80.255.220	5.995.920	11.238.300	14.487.000	24.177.000	19.942.000	4.415.000
a. Terreinen en gebouwen	0	24.350.000	0	24.350.000	1.230.000	1.475.000	2.090.000	9.925.000	9.130.000	500.000
b. Wegen en overige infrastructuur	0	55.815.220	0	55.815.220	4.750.920	9.748.300	12.382.000	14.237.000	10.797.000	3.900.000
c. Roerende goederen	0	90.000	0	90.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
C. Investerings in immateriële vaste activa	0	750.000	0	750.000	125.000	125.000	125.000	125.000	125.000	125.000
D. Toegestane investeringssubsidies	0	999.000	0	999.000	999.000	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	2.495.954	0	2.495.954	1.488.454	1.007.500	0	0	0	0
D. Investeringsubsidies en -schenkingen	0	2.495.954	0	2.495.954	1.488.454	1.007.500	0	0	0	0

Schema T3 : Investeringsproject : Economie, industrie en innovatieclusters (2LWS0403)

	Reeds gerealiseerd	Nog te realiseren		Totaal	Jaarlijkse transacties in MJP					
	in MJP	in MJP	na MJP		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven	0	7.783.631	0	7.783.631	280.815	3.050.000	2.450.000	1.250.000	150.000	602.816
A. Investeringsen in financiële vaste activa	0	30.815	0	30.815	30.815	0	0	0	0	0
1. Extern verzelfstandigde agentschappen	0	30.815	0	30.815	30.815	0	0	0	0	0
B. Investeringsen in materiële vaste activa	0	2.500.000	0	2.500.000	100.000	100.000	1.100.000	1.100.000	0	100.000
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa	0	2.500.000	0	2.500.000	100.000	100.000	1.100.000	1.100.000	0	100.000
a. Terreinen en gebouwen	0	2.500.000	0	2.500.000	100.000	100.000	1.100.000	1.100.000	0	100.000
D. Toegestane investeringssubsidies	0	5.252.816	0	5.252.816	150.000	2.950.000	1.350.000	150.000	150.000	502.816

Schema T3 : Investeringsproject : De interne organisatie is efficiënt en klantgericht (2SBS0801)

	Reeds gerealiseerd	Nog te realiseren		Totaal	Jaarlijkse transacties in MJP					
	in MJP	in MJP	na MJP		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven	0	6.940.628	0	6.940.628	2.699.824	390.050	383.339	2.692.697	388.628	386.090
C. Investerings in immateriële vaste activa	0	6.940.628	0	6.940.628	2.699.824	390.050	383.339	2.692.697	388.628	386.090

Schema T3 : Investeringsproject : Iedereen werkt samen in diversiteit (2SBS0804)

	Reeds gerealiseerd	Nog te realiseren		Totaal	Jaarlijkse transacties in MJP					
	in MJP	in MJP	na MJP		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven	0	278.440	0	278.440	130.083	65.827	12.300	25.307	28.424	16.500
B. Investerings in materiële vaste activa	0	278.440	0	278.440	130.083	65.827	12.300	25.307	28.424	16.500
1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa	0	278.440	0	278.440	130.083	65.827	12.300	25.307	28.424	16.500
c. Roerende goederen	0	278.440	0	278.440	130.083	65.827	12.300	25.307	28.424	16.500

Schema T3 : Investeringsproject : Gevarieerd en betaalbaar woonaanbod (2WNS0102)

	Reeds gerealiseerd	Nog te realiseren		Totaal	Jaarlijkse transacties in MJP					
	in MJP	in MJP	na MJP		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitgaven	0	35.995.741	0	35.995.741	5.999.290	5.999.290	5.999.290	5.999.290	5.999.290	5.999.290
D. Toegestane investeringssubsidies	0	35.995.741	0	35.995.741	5.999.290	5.999.290	5.999.290	5.999.290	5.999.290	5.999.290

Schema T4: Evolutie van de financiële schulden

Financiële schulden op 31 december	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A. Financiële schulden op lange termijn	1.137.826.920	1.238.638.843	1.314.089.631	1.409.337.478	1.457.382.229	1.430.026.233
1. Financiële schulden op 1 januari	936.373.402	1.137.826.920	1.238.638.843	1.314.089.631	1.409.337.478	1.457.382.229
Investeringsleningen	425.487.423	557.200.108	735.639.768	880.517.745	1.009.139.420	1.090.494.170
Tekort ziekenhuizen - Valentijnsakkoord	188.633.264	128.773.635	65.944.969			
Noorderlijn - Brabo II	5.136.591	34.045.236	29.789.356	25.533.476	21.277.596	17.021.716
ZNA - doorgeefleningen & leasing	168.981.218	147.006.321	125.677.723	106.162.233	90.963.907	75.928.774
Zorgbedrijf - doorgeefleningen & leasing	148.134.906	178.449.781	164.185.188	149.824.339	135.904.716	121.885.730
Zorgbedrijf - Woonrechtcertificaten		92.351.839	117.401.839	152.051.839	152.051.839	152.051.839
2. Nieuwe leningen	376.470.332	295.811.000	291.740.000	269.260.000	245.660.000	196.760.000
Investeringsleningen	199.400.000	263.100.000	247.800.000	256.800.000	233.200.000	184.300.000
Noorderlijn - Brabo II	33.164.525					
Zorgbedrijf - doorgeefleningen & leasing	45.013.968					
Zorgbedrijf - Woonrechtcertificaten	98.891.839	32.711.000	43.940.000	12.460.000	12.460.000	12.460.000
3. Aflossingen	-6.540.000	-7.661.000	-9.290.000	-12.460.000	-12.460.000	-12.460.000
Zorgbedrijf - Woonrechtcertificaten	-6.540.000	-7.661.000	-9.290.000	-12.460.000	-12.460.000	-12.460.000
4. Overboekingen	-168.476.814	-187.338.077	-206.999.212	-161.552.153	-185.155.249	-211.655.996
5. Andere mutaties						
B. Financiële schulden op lange termijn die binnen het jaar vervallen	168.476.814	187.338.077	206.999.212	161.552.153	185.155.249	211.655.996
1. Financiële schulden op 1 januari	142.203.855	168.476.814	187.338.077	206.999.212	161.552.153	185.155.249
Investeringsleningen	51.255.524	67.687.315	84.660.340	102.922.024	128.178.324	151.845.250
Tekort ziekenhuizen - Valentijnsakkoord	57.030.897	59.859.629	62.828.667	65.944.969		
Noorderlijn - Brabo II	4.255.880	4.255.880	4.255.880	4.255.880	4.255.880	4.255.880
ZNA - doorgeefleningen & leasing	13.872.064	21.974.896	21.328.598	19.515.490	15.198.326	15.035.133
Zorgbedrijf - doorgeefleningen & leasing	15.789.490	14.699.094	14.264.592	14.360.850	13.919.623	14.018.986
2. Aflossingen	-142.203.855	-168.476.814	-187.338.077	-206.999.212	-161.552.153	-185.155.249
Investeringsleningen	-51.255.524	-67.687.315	-84.660.340	-102.922.024	-128.178.324	-151.845.250
Tekort ziekenhuizen - Valentijnsakkoord	-57.030.897	-59.859.629	-62.828.667	-65.944.969		
Noorderlijn - Brabo II	-4.255.880	-4.255.880	-4.255.880	-4.255.880	-4.255.880	-4.255.880
ZNA - doorgeefleningen & leasing	-13.872.064	-21.974.896	-21.328.598	-19.515.490	-15.198.326	-15.035.133
Zorgbedrijf - doorgeefleningen & leasing	-15.789.490	-14.699.094	-14.264.592	-14.360.850	-13.919.623	-14.018.986
3. Overboekingen	168.476.814	187.338.077	206.999.212	161.552.153	185.155.249	211.655.996
4. Andere mutaties						
C. Financiële schulden op korte termijn						
Totaal financiële schulden	1.306.303.734	1.425.976.920	1.521.088.843	1.570.889.631	1.642.537.478	1.641.682.229

Financiële risico's

Artikel 3, 5°, van het ministerieel besluit tot vaststelling van de modellen en de nadere voorschriften van de beleidsrapporten, de rekeningenstelsels en de digitale rapportering van de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen bepaalt de opname bij de toelichting van het meerjarenplan van het overzicht van de financiële risico's die het bestuur loopt en van de middelen en mogelijkheden waarover het bestuur beschikt of kan beschikken om die risico's in te dekken.

1. Pensioenproblematiek

Voor de inhoudelijke toelichting omtrent de pensioenen wordt verwezen naar de tekst "Toelichting pensioenen" bij de toelichting bij het meerjarenplan 2020-2025.

In dit meerjarenplan wordt rekening gehouden met responsabiliseringsbijdragen zoals deze blijken uit een studie van Ethias (studie 2019). Deze studie toont stijgende responsabiliseringsbijdragen gedurende een langere periode dus ook in volgende meerjarenplannen zal voldoende budgettaire ruimte gevonden moeten worden.

Er is in dit meerjarenplan een ontvangst van 50% van de responsabiliseringsbijdrage opgenomen voor de Vlaamse tussenkomst in de responsabiliseringsbijdrage.

Het reservefonds bij Ethias bedroeg op 31 december 2018 264.521.163 euro. Het reservefonds is niet opgedeeld tussen pensioenverzekering en bijdragenverzekering.

In het bestuursakkoord 2019-2024 werd onder resolutie 530 het engagement opgenomen om de opgebouwde bestemde gelden voor pensioenen (165.824.090 euro) bij de stad en OCMW te storten in een pensioenfonds. Dit werd voorzien met budgetwijziging 2019. De opgestarte procedure voor de vernieuwing van de pensioenverzekering zal echter niet afgerond zijn voor eind 2019. Bij de aanpassing van het meerjarenplan zal de uitgave gespreid worden hernomen.

2. Indexatie personeelsbudget

De prognose van het Federaal Planbureau van november 2019 stelt dat 'overeenkomstig de maandvooruitzichten voor de gezondheidsindex de volgende overschrijding van spilindex (momenteel 107,20) zou plaatsvinden in februari 2020. De volgende spilindex (109,34) zou niet overschreden worden in 2020'.

In het voorliggende meerjarenplan houdt het personeelsbudget rekening met een indexering per 1 januari 2020 en wordt, zoals in het verleden, veiligheidshalve toch rekening gehouden met een eventuele bijkomende overschrijding van de spilindex in 2020. Het effect van deze eventuele bijkomende overschrijding van de spilindex op de lonen wordt in het meerjarenplan verwerkt door middel van een jaarlijkse indexatie (+2%) van de lonen in oktober.

De stad volgt de prognoses van het Federaal Planbureau nauwgezet op en zal bij de aanpassingen van het meerjarenplan 2020-2025 de berekening van het personeelsbudget bijstellen aan de hand van de dan gekende cijfers.

3. Leningen aan derden

De stad en het OCMW hebben in het verleden een aantal leningen toegestaan aan derden (oa AG VESPA, AG Stedelijk Onderwijs, Zorgbedrijf Antwerpen, ZNA...). Er is altijd een risico van insolvabiliteit van de ontleners.

Deze toegestane leningen zijn ook opgenomen in schema T4 in de 'Toelichting van de beleidsrapporten van het meerjarenplan 2020-2025'.

4. Woonrechtcertificaten

Het OCMW is emittent van woonrechtcertificaten. Een woonrechtcertificaat is een obligatie, waarbij een certificaathouder een kapitaal inlegt, in ruil waarvoor een begunstigde gratis in een welbepaalde serviceflat mag wonen gedurende de looptijd van het certificaat, in principe 20 jaar. Na de looptijd of bij overlijden of verhuis van de begunstigde wordt het volledige nominale bedrag van de inleg terugbetaald aan de certificaathouder.

OCMW en Zorgbedrijf hebben in het kader hiervan op 24 maart 2014 en 27 september 2018 "back-to-back" samenwerkingsovereenkomsten afgesloten waarbij de materiële uitvoering van de verplichtingen van OCMW door Zorgbedrijf wordt opgenomen en waarbij tevens alle opbrengsten en kosten voor rekening van Zorgbedrijf komen.

Zorgbedrijf houdt onder de vorm van een reservefonds een thesauriematige buffer aan voor onverwacht grote terugbetalingen van certificaten. De stand van het reservefonds wordt periodiek toegelicht aan het auditcomité van Zorgbedrijf.

5. Structuren leningen

In het kader van schuldbeheer heeft de stad in het verleden enkele financiële structuren afgesloten. Gegeven de rentedaling van de afgelopen jaren werd hierdoor een significant voordeel op de intrestlasten gerealiseerd. De stad volgt de evolutie van zeer nabij verder op.

6. Opcentiemen onroerende voorheffing op materieel en outillage

Opcentiemen onroerende voorheffing worden enerzijds geheven op bebouwde en onbebouwde goederen, anderzijds op materieel en outillage. Sinds 2009 verleent de Vlaamse overheid vrijstellingen op investeringen in nieuw materieel en outillage. Vroeger werd het inkomstenverlies dat de gemeente lijdt ten gevolge van deze vrijstellingen gecompenseerd.

In het programmadecreet met bepalingen tot begeleiding van de begroting 2016 van 18 december 2015 wordt de compensatie voor materieel en outillage stopgezet vanaf aanslagjaar 2015. De geraamde ontvangst voor deze compensatie werd bij budgetopmaak 2016 geschrapt uit het meerjarenplan 2014-2019.

Bedrijven blijven evenwel investeren (uitbreidingen, vervangingen enz.) waardoor het aandeel materieel en outillage dat onder de vrijstellingsregeling van Vlaanderen valt, zal stijgen. Bovendien werd de versnelde afbouwregeling voor onroerende voorheffing op materieel en outillage verlengd tot en met aanslagjaar 2020. Nieuwe investeringen die ondernemingen doen in 2017, 2018 en 2019 zorgen bijgevolg voor een bijkomende verlaging van de belastbare basis.

Op termijn zal wellicht materieel en outillage volledig vrijgesteld zijn van onroerende voorheffing. Dit vertegenwoordigt voor stad Antwerpen van 2009 tot en met 2018 een bedrag van jaarlijks gemiddeld 36,3 miljoen euro op het totaalbedrag van de opcentiemen op de onroerende voorheffing.

Bij de opmaak van het meerjarenplan 2020-2025 was er, vanuit de Vlaamse belastingdienst, nog niet voldoende informatie omtrent de inkohieringen op materieel en outillage. Veiligheidshalve werd er toch reeds rekening gehouden met minderontvangsten uit materieel en outillage. De materie wordt, in functie van toekomstige aanpassingen aan het meerjarenplan, verder van nabij opgevolgd.

7. Aanvullende belasting op de personenbelasting

In het meerjarenplan werd het effect van de taxshift op de aanvullende belasting op de personenbelasting, op basis van een schrijven van de FOD Financiën met betrekking tot dit effect tot

2021, doorgetrokken tot 2025. Tevens werd er rekening gehouden met een bevolkingsprognose van begin 2019. Zowel het effect van de taxshift na 2021, als de bevolkingsprognoses zullen verder van nabij opgevolgd worden en indien nodig zal de impact hiervan op de aanvullende belasting op de personenbelasting verwerkt worden in toekomstige aanpassingen aan het meerjarenplan.

8. Fondsen

De inkomsten uit bovenlokale fondsen blijven een risico.

Op 22 maart 2018 werd door de federale overheid in het kader van het subsidieprogramma strategisch veiligheids- en preventieplan (SVPP) een bedrag van 1.749.796,24 euro geweigerd voor de periode 2012-2013. De stad Antwerpen liet op 14 december 2018 aan de minister van veiligheid en binnenlandse zaken weten niet akkoord te gaan met de geweigerde bedragen en bezorgde aan de controle-administratie de nodige motivatie en aanvullingen (collegebesluit van 14 december 2018, jaarnummer 11200). Op deze brief en op de aanvullingen is er nog geen reactie bezorgd door de federale overheid, evenmin als een definitieve eindvordering. Het dossier van de terugvordering voor het SVPP 2012-2013 kan dan ook nog niet afgesloten worden.

Bij de opmaak van het meerjarenplan 2020-2025 zijn de te verwachten subsidieontvangsten van de lopende subsidieprogramma's opnieuw opgenomen. De bedragen die de stad Antwerpen in de nieuwe programmaperiodes zal ontvangen staan op dit moment nog niet vast en moeten bevestigd worden door de betrokken overheden. De bedragen die zijn ingeschreven, zijn gebaseerd op een realistische inschatting van de te verwachten ontvangsten. Het gaat over volgende programma's (totaalbedragen 2020-2025):

- globaal plan begeleiding gerechtelijke maatregelen (GP): 2.750.310,00 euro
Voor GP is er een nieuwe overeenkomst met de federale overheid (justitie) vanaf 2020 noodzakelijk.
- strategisch veiligheids- en preventieplan (SVPP): 11.902.884,00 euro
Voor SVPP is er een nieuwe overeenkomst met de federale overheid (binnenlandse zaken) vanaf 2020 noodzakelijk.
- Vlaams investeringsfonds voor stadsvernieuwingprojecten (VGSB): 68.886.474,00 euro
De toekenning van Vlaamse middelen aan de stad Antwerpen in het kader van VGSB is vastgelegd in het decreet van 23 december 2016 inzake een Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen. Het bedrag wordt jaarlijks via een ministerieel besluit bepaald en is sinds 2015 11.481.079,00 euro.
- Europees fonds voor regionale ontwikkeling: 6.415.104,00 euro
De thematische invulling van het EFRO-programma 2021-2027 voor Vlaanderen is nog afhankelijk van de invulling van het Europese cohesiebeleid na de onderhandelingen tussen de Commissie, het Parlement en de Raad van de Europese Unie. Vervolgens moeten de besliste uitgangspunten vertaald worden door de lidstaten en regio's in een operationeel programma met specifieke doelstellingen en een verdeling van de middelen.

De definitieve toekenning van subsidieontvangsten is afhankelijk van de aanvaarding van de verantwoorde uitgaven door de hogere overheid. Voor bepaalde programma's zijn de (financiële) regels zeer strikt met een hoge administratieve last en een financieel risico voor de stad tot gevolg (SVPP). Vaak worden er ook uitgebreide financiële controles en audits uitgevoerd op de verantwoordingsdossiers van projecten (SVPP en EFRO). Aan de subsidievoorwaarden en de verantwoordingsdossiers dient dan ook de nodige aandacht gegeven te worden.

De stad moet bovendien ook in staat zijn om voldoende uitgaven te maken opdat het toegekende bedrag volledig zou ontvangen kunnen worden. Zo moeten de ontvangsten van zowel VGSB als EFRO gekoppeld kunnen worden aan vernieuwende investeringsprojecten die aan de programmavoorwaarden voldoen. Enkel wanneer er tijdig voldoende uitgaven gerealiseerd worden, kunnen de toegezegde middelen volledig gevaloriseerd worden.

9. Gerechtsdossiers

Er zijn verschillende gerechtelijke dossiers waarin de stad verwikkeld zit. Een aantal van deze dossiers kunnen financiële implicaties hebben voor de stad. Deze dossiers worden opgevolgd door de stedelijke juridische dienst.

10. Stijgende bevolking, dalend inkomen pro capita

Stijgende bevolking

Stad Antwerpen heeft de jongste periode een snelle bevolkingsgroei gekend. De verwachting is dat de bevolking de komende jaren zal blijven toenemen. Dit heeft uiteraard een effect op de dienstverlening die we als stad aanbieden (uitgaven), alsook op de mogelijke ontvangsten die ermee samenhangen (bijvoorbeeld personenbelasting).

In 2017 werd een nieuwe bevolkingsprojectie opgemaakt door Statistiek Vlaanderen. De vorige prognoses dienden naar beneden bijgesteld te worden. Er blijft evenwel voor Antwerpen een sterke bevolkingsstijging.

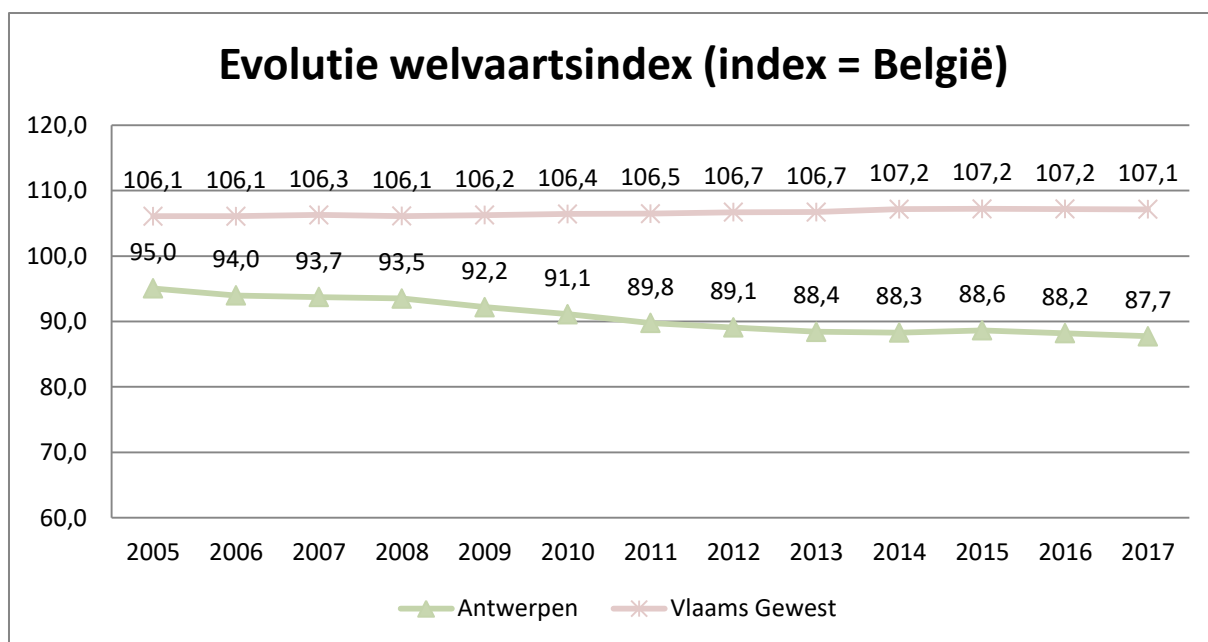
Dit resulteert in volgende cijfers:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0 tem 3j	29.952	30.484	31.044	31.458	31.575	31.580	31.519
4 tem 6j	21.453	21.057	20.954	20.966	21.348	21.816	22.193
7 tem 12j	40.580	41.370	41.546	41.593	41.416	41.060	40.872
13 tem 18j	34.068	35.016	36.237	37.464	38.552	39.581	40.372
19 tem 25j	44.186	44.324	44.588	44.795	45.281	45.774	46.471
26 tem 39j	115.539	115.671	115.360	115.060	114.661	114.412	113.903
40 tem 50j	73.937	74.356	74.957	75.219	75.610	76.001	76.645
51 tem 64j	81.772	82.151	82.546	82.922	83.231	83.405	83.226
65 tem 79j	58.335	59.031	59.979	61.272	62.253	63.132	63.805
80+j	28.944	28.955	28.707	28.194	28.000	28.042	28.409
Totaal	528.766	532.415	535.918	538.943	541.927	544.803	547.415

Tabel: Bevolkingsaantal per leeftijdscategorie (prognose 2017)

Dalend inkomen per capita

Gebaseerd op de fiscale statistieken stellen we vast dat het gemiddeld inkomen per persoon tussen 1996 en 2014 minder sterk steeg dan in Vlaanderen. Na een sterke daling vanaf 2008, merken we vanaf 2013 een stagnatie in de welvaartsindex voor Antwerpen. Er zal verder opgevolgd worden of Antwerpen in de toekomst terug meer zal kunnen aansluiten met het Vlaamse gemiddelde.

Grafiek evolutie welvaartsindex: dit toont de vergelijking van het gemiddelde fiscale inkomen per inwoner van een bepaalde administratieve eenheid met het gemiddelde inkomen per inwoner in België. De welvaartsindex van België wordt gelijkgesteld aan 100.

Beschrijving van de gekozen grondslagen en assumpties

Artikel 3, vierde lid, van het ministerieel besluit tot vaststelling van de modellen en de nadere voorschriften van de beleidsrapporten, de rekeningenstelsels en de digitale rapportering van de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen bepaalt de opname bij de toelichting van het meerjarenplan van een beschrijving van de gekozen grondslagen en assumpties voor de opmaak van het beleidsrapport en de wijzigingen daarvan ten opzichte van het vorige beleidsrapport.

Groeivoeten algemeen exploitatie

In de algemene werkingsuitgaven en -ontvangsten werd waar noodzakelijk en contractueel vastgelegd een correcte index toegepast.

Groeivoeten personeelsbudget

De prognose van het Federaal Planbureau van november 2019 stelt dat 'overeenkomstig de maandvooruitzichten voor de gezondheidsindex de volgende overschrijding van spilindex (momenteel 107,20) zou plaatsvinden in februari 2020. De volgende spilindex (109,34) zou niet overschreden worden in 2020'.

In het voorliggende meerjarenplan houdt het personeelsbudget rekening met een indexering per 1 januari 2020 en wordt, zoals in het verleden, veiligheidshalve toch rekening gehouden met een eventuele bijkomende overschrijding van de spilindex in 2020. Het effect van deze eventuele bijkomende overschrijding van de spilindex op de lonen wordt in het meerjarenplan verwerkt door middel van een jaarlijkse indexatie (+2%) van de lonen in oktober.

De parameters voor de berekening van de leninglasten van nieuw op te nemen leningen zijn ongewijzigd ten opzichte van budgetwijziging 2019. Dit betekent:

- opname van het ingeschreven kapitaal per 1 juli,
- vaste intrestvoet van 4%,
- looptijd 10 jaar en
- kwartaalaflossingen.

Overzicht personeelsbestand

Aantal voltijds equivalenten (VTE)

Niveau	Contractueel	Statutair	Totaal
A	800,4	394,6	1.194,9
B	1.039,2	413,0	1.452,3
C	1.197,9	997,2	2.195,1
D	592,9	404,3	997,2
E	972,8	129,3	1.102,1
Totaal	4.603,3	2.338,4	6.941,7

Actuele personeelsbezetting op 31 augustus 2019 voor stad en OCMW

Toevoeging voor :

AG Kinderopvang: 402,2 vte (inkanteling met budget 1 januari 2020)

Museumstichting: 114,5 vte (inkanteling met budget 1 januari 2020)

Cijfers exclusief politiek mandatarissen, gedetacheerden aan ZNA, werkervaringsklanten artikel 60 en fictieve loonschalen (personen die een arbeidsrelatie hebben met de stad of het OCMW maar hiervoor geen loon ontvangen zoals stagiairs en onbezoldigde startbaners).

Toelichting personeelslijn MJP 2020-2025

Deze toelichting betreft alle uitgaven van stad en OCMW Antwerpen die in het budgettair rekeningstelsel vallen onder '62 Bezoldiging, sociale lasten en pensioen' (zie onderdeel looncomponenten). Het personeelsbudget wordt opgedeeld in de reguliere personeelslijn, de artikel 60'ers en de gedetacheerden aan ZNA.

Categorie	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Regulier stad en ocmw	503.078.863	507.282.847	524.805.374	540.751.076	546.172.107	552.679.747
Artikel 60	52.645.662	53.698.575	54.772.547	55.867.998	56.985.358	58.125.065
ZNA	137.541.223	140.807.236	150.635.893	161.033.357	164.966.547	171.054.218
Totaal	693.265.748	701.788.659	730.213.814	757.652.430	768.124.011	781.859.030

Er wordt rekening gehouden met een jaarlijkse indexatie (+2%) van de lonen in oktober.

Er wordt geen baremieke verhoging van de lonen toegepast.

1. Regulier stad en ocmw

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bezoldiging politiek personeel	4.832.622	4.922.295	5.013.761	5.107.056	5.202.217	5.299.281
Bezoldiging statutairen	117.295.951	119.614.973	122.007.634	124.448.150	126.937.477	129.476.588
Bezoldiging contractuelen	190.317.829	189.256.954	188.214.879	187.260.056	186.390.188	185.663.798
Werkgeversbijdragen pol. personeel	1.201.824	1.225.861	1.250.378	1.275.386	1.300.893	1.326.911
Werkgeversbijdragen statutairen	60.809.443	61.893.344	63.010.210	64.149.418	65.311.406	66.496.633
Werkgeversbijdragen contractuelen	55.372.804	56.475.625	57.581.835	58.712.366	59.866.614	61.043.943
Responsabiliseringsbijdrage *	45.800.283	46.133.845	59.652.543	71.398.205	72.429.577	74.298.701
Hospitalisatieverzekering statutairen	453.638	454.189	454.751	455.324	455.908	456.505
Hospitalisatieverzekering contract.	851.627	852.910	854.219	855.554	856.916	858.304
Tweede pensioenpijler contractuelen	10.350.847	10.560.805	10.771.387	10.986.606	11.206.337	11.430.464
Andere personeelskosten *	15.661.994	15.777.046	15.893.777	16.012.955	16.134.574	16.258.619
Bijpensioenen stedelijk onderwijs	130.000	115.000	100.000	90.000	80.000	70.000
Totaal	503.078.863	507.282.847	524.805.374	540.751.076	546.172.107	552.679.747

Besparingsdoelstelling

In het meerjarenplan werd een getrapte personeelsbesparing van -5 miljoen euro per jaar (-5 miljoen euro in 2020, -30 miljoen euro in 2025) verwerkt. Deze besparing is nog niet inhoudelijk toegewezen. Om deze reden werd de personeelsenveloppe technisch verdeeld over de verschillende beleidsdoelstellingen, op basis van de effectieve personeelsbezetting.

Groepsarchitectuur

In het meerjarenplan werd rekening gehouden met de inkantelingen van AG Kinderopvang en de Museumstichting.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Museumstichting	7.262.762	7.443.964	7.575.856	7.721.221	7.874.912	8.031.677
Kinderopvang	23.075.600	23.543.187	24.476.733	25.357.091	25.886.705	26.534.912

Responsabiliseringsbijdrage

De raming van de responsabiliseringsbijdragen stad en OCMW is gebaseerd op de actuariële pensioenstudie 2019 van Ethias.

Responsabiliseringsbijdrage	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stad	37.968.598	38.296.919	49.688.980	59.322.715	60.299.334	61.779.540
OCMW (excl. ZNA)	7.831.685	7.836.926	9.963.563	12.075.490	12.130.243	12.519.161
Totaal	45.800.283	46.133.845	59.652.543	71.398.205	72.429.577	74.298.701

De raming is inclusief het aandeel van AG Kinderopvang gezien de inkanteling op 1 januari 2020.

Er werd in het meerjarenplan een ontvangst ten bedrage van 50% van deze responsabiliseringsbijdragen ingeschreven voor de Vlaamse tussenkomst in de responsabiliseringsbijdragen van de lokale besturen.

Andere personeelskosten

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Sociaal abonnement en fietsvergoeding	2.060.162	2.101.425	2.143.254	2.185.967	2.229.564	2.274.029
Begrafenisvergoeding	40.800	41.616	42.448	43.297	44.163	45.046
Maaltijdcheques	9.807.183	9.816.552	9.826.108	9.835.855	9.845.797	9.855.938
Verzekering arbeidsongevallen	2.228.569	2.273.322	2.318.709	2.365.057	2.412.355	2.460.599
Verzekering gewaarborgd inkomen	300.149	306.237	312.345	318.587	324.959	331.455
Productiviteitspremie IBO	240.000	240.000	240.000	240.000	240.000	240.000
Rentes arbeidsongevallen en fonds beroepsziekten	537.333	547.839	558.555	569.485	580.634	592.006
Vakbondspremies	447.798	450.056	452.358	454.706	457.102	459.545
Eindtotaal	15.661.994	15.777.046	15.893.777	16.012.955	16.134.574	16.258.619

2. Artikel 60

Het betreft de loonkost voor de werkervaringsklanten die via de maatregel artikel 60 binnen een tijdelijk werkervaringstraject (TWE) geactiveerd worden. Deze worden aanvullend ingezet bij de stad of bij een andere werkgever.

Het budget is gebaseerd op 1.900 werkervaringsklanten plus een stijging van 25 vte per jaar voor de rest van het meerjarenplan.

3. ZNA

Het betreft de statutaire medewerkers die vanuit het OCMW Antwerpen gedetacheerd zijn aan het Ziekenhuisnetwerk Antwerpen. De loonkost wordt doorgerekend aan ZNA.

Toelichting pensioenen

Deze toelichting geeft duiding bij het meerjarenplan met betrekking tot de statutaire pensioenen (deel 1) en de tweede pensioenpijler voor contractuelen (deel 2). De eerste pensioenpijler voor contractuelen, het wettelijk pensioen, valt buiten deze toelichting aangezien lokale besturen niet instaan voor de financiering.

Deel 1: statutaire pensioenen

Tussen de stad en OCMW Antwerpen en de vzw Pensioenfonds werd in 1994 overeengekomen dat het beheer en de uitbetaling van de pensioenen van de statutaire personeelsleden en van de mandatarissen toevertrouwd wordt aan Ethias. Op 25 januari 2010 (jaarnummer 12) werd deze overeenkomst vervangen door enerzijds een **pensioenverzekering** (niet-gesolidariseerde pensioenen pool 3) en anderzijds een **bijdrageverzekering** (gesolidariseerde pensioenen pool 2). Sinds 2012 valt ook de responsabiliseringsbijdrage onder de bijdrageverzekering.

In de verzekeringsovereenkomsten werd een financieringsmodel opgenomen om op lange termijn de statutaire pensioenverplichtingen te kunnen nakomen. **De geldstromen met het reservefonds bij Ethias worden in het meerjarenplan van de stad en het OCMW opgenomen. De wettelijke pensioenverplichtingen worden vanuit het reservefonds gedekt.**

Buiten pool 3 (pensioenverzekering) en pool 2 (bijdrageverzekering) zijn er ook nog de pensioenbijdragen voor pool 1. Dit zijn dit statutairen benoemd vóór 1983 in de fusiegemeenten (behalve Hoboken en Antwerpen). Deze pensioenen zitten (net zoals pool 2) in het gesolidariseerd pensioenfonds, maar vallen niet onder het beheer van Ethias.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende statutaire pensioenstelsels voor stad, OCMW en AG Kinderopvang (kantelt in naar de stad vanaf 1/1/2020)

Omschrijving	Pool 1	Pool 2 Bijdrageverzekering	Pool 3 Pensioenverzekering	Totaal
Actieven	110	2.685	51	2.846
Loonmassa	3.998.262	97.209.591	2.159.601	103.367.454
Pensioenen	2.977	4.879	528	8.384
Pensioenmassa	36.216.450	102.365.647	11.467.020	150.049.117

Cijfers stad, OCMW (excl ZNA) en AG Kinderopvang op referentiedatum 1 januari 2019. Bron: pensioenstudie 2019 Ethias

A. Niet gesolidariseerde pensioenverplichtingen (pensioenverzekering)

Voor de niet-gesolidariseerde pensioenen staan stad en OCMW Antwerpen zelf in voor de pensioenlast. Ethias neemt hiervoor het beheer en de financiering op via de pensioenverzekering. Het gaat om

- de (oudste) pensioenen die in 2005 niet door DIBISS werden overgenomen. Dit onderdeel is snel uitdovend gezien de oude populatie.
- de pensioenen van de mandatarissen
- het bijkomend pensioenaandeel Hoboken (ten gevolge van een gunstig tantième).

Pensioenverzekering	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Niet-overgenomen pensioenen	7.516.493	6.800.122	6.108.921	5.450.703	4.832.137	4.258.475
Mandatarissen	1.459.561	1.431.103	1.396.530	1.355.937	1.313.502	1.580.983
Aandeel Hoboken	1.273.192	1.296.413	1.326.667	1.359.661	1.366.437	1.372.279
Totaal	10.249.246	9.527.638	8.832.118	8.166.301	7.512.076	7.211.737

Cijfers stad, OCMW (excl ZNA) en AG Kinderopvang. Bron: pensioenstudie 2019 Ethias

Deze uitgaven zitten niet in het meerjarenplan opgenomen. Er gebeurt jaarlijks een interne doorstorting vanuit de bijdrageverzekering naar de pensioenverzekering om **ten allen tijde een dekkingsgraad van 100 %** te voorzien.

B. Gesolidariseerde pensioenverplichtingen (bijdragenverzekering en pool 1)

Voor de gesolidariseerde pensioenverplichtingen wordt de pensioenlast niet (rechtstreeks) door het bestuur zelf gedragen. Het bestuur draagt wel bij aan het gesolidariseerd fonds in de vorm van basispensioenbijdragen op de actieve loonmassa en, sinds 2012, de responsabiliseringsbijdrage.

We maken een onderscheid tussen de pensioenen van pool 2, waarvoor het beheer en financiering via de bijdragenverzekering bij Ethias verlopen, en pool 1, waarvoor de bijdragen rechtstreeks naar de RSZ gaan.

Naast de basisbijdragen en responsabiliseringsbijdragen, die als wettelijke bijdragen beschouwd kunnen worden, wordt in het meerjarenplan een **bijkomende koopsom voorzien ter stijving van de reserves**. Deze koopsom integreert de diverse financieringsstromen die in het financieringsmodel met de verzekeraar voorzien waren, met name de verhoogde pensioenbijdragevoet voor stad en AG Kinderopvang, de koopsommen voor de bijdragenverzekering en pensioenverzekering, en de ristorno (korting op de bijdragen). Op deze manier wordt het financieringsmodel vereenvoudigd en wordt er een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de wettelijke bijdragen en de 'bovenwettelijke' financieringsafspraken met de verzekeraar.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Basisbijdrage RSZ (pool 1)	1.119.180	1.141.300	1.164.121	1.187.398	1.211.142	1.235.359
Basisbijdrage Ethias (pool 2)	33.685.306	34.351.552	35.038.445	35.739.078	36.453.721	37.182.658
Responsabiliseringsbijdrage	45.800.283	46.133.845	59.652.543	71.398.205	72.429.577	74.298.701
Bijkomende koopsom	10.584.282	10.675.181	10.767.898	10.862.469	10.958.932	11.057.324
Totaal	91.189.051	92.301.878	106.623.007	119.187.151	121.053.371	123.774.042

Cijfers MJP stad, OCMW (excl ZNA) en AG Kinderopvang

Er is in het meerjarenplan een ontvangst van 50% van de responsabiliseringsbijdrage opgenomen voor de **Vlaamse tussenkomst in de responsabiliseringsbijdrage**. De ramingen opgenomen in het meerjarenplan, zowel voor uitgaven als ontvangsten (Vlaamse tussenkomst), zijn niet gebaseerd op de simulaties van het Agentschap Binnenlands Bestuur maar wel op de actuariële pensioenstudie 2019 van Ethias. Deze prognoses zijn opgesteld op basis van een actuariel model en houden onder andere ook rekening met een herschikking van de pensioenlasten voor het Havenbedrijf, waardoor zij een betere raming geven van de toekomstige responsabiliseringsbijdragen.

Ziekenhuisnetwerk Antwerpen

Op 1 januari 2019 waren er 1.493 medewerkers gedetacheerd vanuit het OCMW naar het Ziekenhuisnetwerk Antwerpen (ZNA). In het meerjarenplan van het OCMW zijn hiervoor volgende pensioenbijdragen voorzien (gerecupereerd via ontvangsten).

ZNA	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Basisbijdragen pool 1 en pool 2	20.264.865	20.670.163	21.083.566	21.505.237	21.935.342	22.374.049
Responsabiliseringsbijdrage	18.966.223	19.860.736	27.270.463	35.200.618	36.617.154	40.137.837
Totaal	39.231.088	40.530.899	48.354.029	56.705.855	58.552.496	62.511.886

C. Reserves

Het **reservefonds bij Ethias** bedroeg op 31 december 2018 **264.521.163 euro**. Het reservefonds is niet opgedeeld tussen pensioenverzekering en bijdragenverzekering.

In het bestuursakkoord 2019-2024 werd onder resolutie 530 het engagement opgenomen om de opgebouwde bestemde gelden voor pensioenen (165.824.090 euro) bij de stad en OCMW te storten in een pensioenfonds. Dit werd voorzien met budgetwijziging 2019. De opgestarte procedure voor de vernieuwing van de pensioenverzekering zal echter niet afgerond zijn voor eind 2019. Bij de aanpassing van het meerjarenplan zal de uitgave gespreid worden hernomen.

Deel 2: Tweede pensioenpijler contractuelen

In 2012 werd er (cfr. sectoraal akkoord 2008-2013) beslist om voor de **contractuele** medewerkers een **tweede pensioenpijler** op te starten, zodat er een extralegaal pensioen opgebouwd wordt als aanvulling op het wettelijk pensioen.

Stad en OCMW Antwerpen zijn toegetreden tot de 2de pensioenpijler van de RSZ. Deze ontstond onder de impuls van de VVSG. Via openbare aanbesteding werd deze toegewezen aan de tijdelijke handelsvennootschap Belfius-Ethias. Het betreft een groepsverzekering met **vaste bijdrage** (geen persoonlijke bijdrage), met een gegarandeerd rendement (minimaal WAP) en winstdeelname. Rechten worden opgebouwd vanaf 1 januari 2010. De uitkering gebeurt in rente vanaf 65 jaar ter aanvulling van het wettelijk pensioen.

De pensioentoeelage (door de werkgever te betalen) werd als volgt vastgelegd:

- tot de leeftijd van 35 jaar: een bijdrage van 5% op het pensioengevend jaarloon onder het pensioenplafond + 15% op het pensioengevend jaarloon boven het pensioenplafond;
- vanaf de leeftijd van 35 jaar: een bijdrage van 6% op het pensioengevend jaarloon onder het pensioenplafond + 15% op het pensioengevend jaarloon boven het pensioenplafond;
- het pensioenplafond wordt geïndexeerd conform de lonen;
- de grensleeftijd van 35 jaar ligt vast

In het meerjarenplan zijn hiervoor volgende bedragen opgenomen:

Loonkost component	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tweede pensioenpijler	10.350.847	10.560.805	10.771.387	10.986.606	11.206.337	11.430.464

Overzicht verbonden entiteiten

DLB - artikel 56 § 6. Het college van burgemeester en schepenen houdt een volledig en geactualiseerd overzicht bij van: 1° alle extern verzelfstandigde agentschappen van de gemeente, hun statuten en de overeenkomsten die ze hebben gesloten met de gemeente; 2° alle verenigingen, stichtingen en vennootschappen waarin de gemeente deelneemt; 3° alle intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waarvan de gemeente deel uitmaakt, hun statuten en de overeenkomsten die ze hebben gesloten met de gemeente. Minstens eenmaal per jaar wordt de gemeenteraad op de hoogte gebracht van het geactualiseerde overzicht met een toelichting van alle wijzigingen die zich sinds de vorige toelichting hebben voorgedaan.				MB tot vaststelling van de modellen en de nadere voorschriften van de beleidsrapporten, de rekeningen-stelsels en de digitale rapportering van de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen Artikel 4 De documentatie bij het meerjarenplan bevat minstens al de volgende elementen: ... 5° een overzicht van de verbonden entiteiten, waarmee alle entiteiten worden bedoeld waarvoor het bestuur de wettelijke, statutaire of feitelijke verplichting heeft om rechtstreeks of onrechtstreeks tussen te komen in verliezen of tekorten; ...
Organisatie STAD	Statuten	Overeenkomsten	Besluiten gemeenteraad (GR)	Tussenkomsten in tekorten (MB tot vaststelling van de modellen en de nadere voorschriften van de beleidsrapporten, de rekeningen-stelsels en de digitale rapportering van de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen - artikel 4)

Stad Antwerpen

Categorie A (autonome gemeentebedrijven)				
AG Energiebesparingsfonds Antwerpen	Huidige gecoördineerde statuten GR 22/09/2014 (jaarnummer 742)	Beheersovereenkomst GR 15/12/2014 (jaarnummer 1018)		*
AG Kinderopvang Antwerpen --> Werking zal overgedragen worden 01/01/2020 --> Ontbinding en vereffening voorzien 2020	Huidige gecoördineerde statuten GR 15/12/2014 (jaarnummer 991)	Beheersovereenkomst GR 15/12/2014 (jaarnummer 960)	GR 24/06/2019 (jaarnummer 376) + GR 25/11/2019 (jaarnummer 683) omtrent inkanteling personeel - besluiten niet ter inzage	
AG Stedelijk Onderwijs Antwerpen	Huidige gecoördineerde statuten GR 22/09/2014 (jaarnummer 717)	Beheersovereenkomst GR 15/12/2014 (jaarnummer 965)		*
AG Vastgoedbeheer en Stadsprojecten Antwerpen	Huidige gecoördineerde statuten GR 22/09/2014 (jaarnummer 720)	Beheersovereenkomst GR 26/05/2014 (jaarnummer 284)		*
Mobiliteit en Parkeren Antwerpen	Huidig gecoördineerde statuten GR 25/03/2019 (jaarnummer 249)	Beheersovereenkomst GR 26/01/2015 (jaarnummer 44)		*
Autonoom Gemeentebedrijf Culturele Instellingen Antwerpen - Kunst (AG CIA) --> In oprichting	Statuten beslissing GR 21/10/2019 (jaarnummer 619)		GR 21/10/2019 (jaarnummer 619)	*
Autonoom Gemeentebedrijf Culturele Instellingen Antwerpen - Erfgoed (AG CIA) --> In oprichting	Statuten beslissing GR 21/10/2019 (jaarnummer 619)		GR 21/10/2019 (jaarnummer 619)	*

Categorie B (EVA-vzw's en EVA-stichtingen)				
vzw Antwerpen Kunstenstad --> Werking zal overgedragen worden naar AG CIA 01/01/2020 --> Ontbinding en vereffening voorzien 2020	Huidig gecoördineerde statuten GR 20/10/2014 (jaarnummer 823)	Samenwerkingsovereenkomst GR 15/12/2014 (jaarnummer 961)	GR 23/09/2019 (jaarnummer 477) + GR 25/11/2019 (jaarnummer 685) omtrent inkanteling personeel - besluiten niet ter inzage	*
vzw Antwerpen Sportstad --> Werking overgedragen 01/10/2019 --> Ontbinding en voorzien GR 25/11/2019 (jaarnummer 696)	Huidig gecoördineerde statuten GR 22/09/2014 (jaarnummer 745)	Samenwerkingsovereenkomst GR 15/12/2014 (jaarnummer 964)	GR 27/05/2019 (jaarnummer 346)	
vzw Antwerpen Studentenstad --> Werking zal overgedragen worden 01/01/2020 --> Ontbinding en vereffening voorzien 2020	Huidig gecoördineerde statuten GR 22/09/2014 (jaarnummer 703)	Samenwerkingsovereenkomst GR 15/12/2014 (jaarnummer 962)	GR 27/05/2019 (jaarnummer 361)	*
De Museumstichting --> Werking zal overgedragen worden naar AG CIA 01/01/2020	Huidig gecoördineerde statuten GR 18/12/2017 (jaarnummer 11)	Samenwerkingsovereenkomst GR 18/12/2017 (jaarnummer 814) Addendum aan de samenwerkingsovereenkomst GR 22/10/2018 (jaarnummer 668)	GR 23/09/2019 (jaarnummer 477) + GR 21/10/2019 (jaarnummer 632) omtrent inkanteling personeel - besluiten niet ter inzage	*
vzw Integratie en Inburgering Antwerpen	Huidig gecoördineerde statuten GR 14/12/2015 (jaarnummer 731)	Samenwerkingsovereenkomst GR 15/12/2014 (jaarnummer 1028) Addendum aan de samenwerkingsovereenkomst GR 14/12/2015 (jaarnummer 732)		*
vzw Lokaal Cultuurbeleid Antwerpen	Huidig gecoördineerde statuten GR 26/05/2015 (jaarnummer 261)	Samenwerkingsovereenkomst GR 26/05/2015 (jaarnummer 261)		*
vzw Lokaal Cultuurbeleid Berchem	Huidig gecoördineerde statuten GR 15/12/2014 (jaarnummer 969)	Samenwerkingsovereenkomst GR 26/05/2015 (jaarnummer 266)		*
vzw Lokaal Vrijtijdsbeleid Berendrecht-Zandvliet-Lillo	Huidig gecoördineerde statuten GR 15/12/2014 (jaarnummer 946)	Samenwerkingsovereenkomst GR 26/05/2015 (jaarnummer 262)		*
vzw Lokaal Cultuurbeleid Borgerhout	Huidig gecoördineerde statuten GR 15/12/2014 (jaarnummer 970)	Samenwerkingsovereenkomst GR 26/05/2015 (jaarnummer 258)		*
vzw Lokaal Cultuurbeleid Deurne	Huidig gecoördineerde statuten GR 15/12/2014 (jaarnummer 948)	Samenwerkingsovereenkomst GR 26/05/2015 (jaarnummer 289)		*
vzw Lokaal Cultuurbeleid Ekeren	Huidig gecoördineerde statuten GR 15/12/2014 (jaarnummer 947)	Samenwerkingsovereenkomst GR 26/05/2015 (jaarnummer 265)		*
vzw Lokaal Cultuurbeleid Hoboken	Huidig gecoördineerde statuten GR 15/12/2014 (jaarnummer 945)	Samenwerkingsovereenkomst GR 26/05/2015 (jaarnummer 288)		*
vzw Lokaal Cultuurbeleid Merksem	Huidig gecoördineerde statuten GR 15/12/2014 (jaarnummer 949)	Samenwerkingsovereenkomst GR 26/05/2019 (jaarnummer 264)		*
vzw Lokaal Cultuurbeleid Wilrijk	Huidig gecoördineerde statuten GR 15/12/2014 (jaarnummer 950)	Samenwerkingsovereenkomst GR 26/05/2019 (jaarnummer 263)		*
vzw Stadsmarketing en Toerisme --> Werking overgedragen 01/10/2019 --> Ontbinding en vereffening voorzien GR 25/11/2019 (jaarnummer 693)	Huidig gecoördineerde statuten GR 22/09/2014 (jaarnummer 749)	Samenwerkingsovereenkomst GR 15/12/2014 (jaarnummer 963)	GR 27/05/2019 (jaarnummer 347)	
vzw Werkhaven Antwerpen --> Afsluit vereffening en definitieve ontbinding voorzien GR 25/11/2019 (jaarnummer 678)				
vzw wijk-werken Antwerpen	Huidig gecoördineerde statuten GR 27/11/2017 (jaarnummer 737)	Opmaak is voorzien in 2019.		*

Categorie C (externe organisaties)				
ABC				
Antwerp Headquarters				
--> Ontbinding en vereffening				
--> Werking zal overdragen worden 31/12/2019			GR 26/06/2019 (jaarnummer 413)	
Antwerp International Training Centre on Corporate Opportunities				
Antwerps Drug Interventie Centrum				
Antwerp Symphony Orchestra				
Artesis Plantijn Hogeschool				
Augustinus Muziekcentrum				
Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel				
Bekkenbestuur Benedenschelde				
BlueChem				
BlueHealth Innovation Center				
Catalisti				
Centrum voor basiseducatie				
Contemporary Art Heritage Flanders				
De Ideale Woning				
De Roma				
ERSV Provincie Antwerpen				
Ethiasco				
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling				
Fameus				
HETPALEIS				
Het Toneelhuis				
Infrabel				
Instituut voor Tropische Geneeskunde				
International Coalition of Sites of Conscience Europe				
Kempische Heerd (voorheen Klein Eigenaarskrediet, gefuseerd met Kempens Woonkrediet)				
Kunsthuis Opera Ballet Vlaanderen				
Kunst in Huis Kunsttuitelen (uitgetreden op 19/04/2018)				
Kunststeden Vlaanderen				
Lokaal Gezondheidsoverleg Antwerpen				
Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen				
Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap				
Polder van Ettenhoven en Muisbroek				
Prospekta				
Regionaal Economisch Sociaal Overlegcomité				
Sociaal Verhuurkantoor Antwerpen				
Sociale Bouw- en Kredietmaatschappij Arro Antwerpen				
Sociale Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen				
--> In vereffening				
The Beacon vzw				
--> Oprichting			GR 21/10/2019 (jaarnummer 635) - besluit niet ter inzage	
t Werkhuys				
Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten				
Vereniging voor Openbaar Groen				
Vlaamse Erfgoedbibliotheek				
Vlaamse Stichting Verkeerskunde				
Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn				
Vredescentrum van de provincie en de stad Antwerpen				
--> Werking zal overgedragen worden 01/01/2020				
--> Ontbinding en vereffening voorzien 2020			GR 23/09/2019 (jaarnummer 545) en 25/11/2019 (jaarnummer 686) omtrent inkanteling personeel - besluiten niet ter inzage	
Wilrijk Niedernhausen				
Woonhaven Antwerpen				
Woonkrediet Antwerpen-Kempen-Limburg				
Ziekenhuisnetwerk Antwerpen				
Zomer van Antwerpen				
Opera voor Vlaanderen				
--> In vereffening				
Vlaamse Operaorganisatie				
--> In vereffening				

Categorie D (intergemeentelijke samenwerkingsverbanden)				
Subcategorie D1 (opdrachthoudende verenigingen)				
Digipolis	Gecoördineerde statuten van 19 december 2018			*
Ibogem --> uitgetreden dd 31/08/2019			GR 24/06/2019 (jaarnummer 400)	
IGEAN Milieu en Veiligheid	Gecoördineerde statuten van 28 juni 2019			*
Fluvius Antwerpen --> Oprichting: fusie van IMEA, IVEG en Integan 01/04/2019	Gecoördineerde statuten van 26 juni 2019		GR 28/05/2019 (jaarnummer 335)	*
			GR 28/05/2019 (jaarnummer 333)	
			GR 28/05/2019 (jaarnummer 334)	
Fluvius ov	Gecoördineerde statuten van 20 juni 2018		Beheersoverdracht en aandelenonderschrijving	*
ISVAG	Gecoördineerde statuten van 20 december 2018		GR 25/02/2019 (jaarnummer 74)	
Pontes	Gecoördineerde statuten van 4 juli 2018	Samenwerkingsovereenkomst (GR 17/12/2007 - jaarnummer 2681)		*
Water-Link	Gecoördineerde statuten van 8 juli 2019	Overeenkomst rioolbeheer (GR 15/12/2014 - jaarnummer 1015) - Concessieakte leidingwater (GR 16/12/2013 - jaarnummer 784)		*
Subcategorie D2 (dienstverlenende verenigingen)				
IGEAN Dienstverlening	Gecoördineerde statuten van 28 juni 2019			*
Subcategorie D3 (interlokale verenigingen)				
Intergemeentelijke Samenwerking GAS	nvt	Samenwerkingsovereenkomst (GR 19/12/2016 - jaarnummer 837)		
Kenniscentrum Vlaamse Steden	nvt	Samenwerkingsovereenkomst (GR 19/12/2016 - jaarnummer 844)		
Varia				
FINEG nv				
Gemeentelijke Holding nv --> In vereffening				
Zefier cvba				* Statuten §3 De Vennoten gaan de verbintenis aan om, in voorkomend geval, op eenvoudig verzoek van de Raad van Bestuur, het tekort te delgen tussen enerzijds de lasten en beheerskosten gedragen door de Vennootschap voor de verwerving van Strategische Participaties en anderzijds de inkomsten uit de Strategische Participaties die aan de Vennootschap ten goede komen, overeenkomstig de relevante bepalingen van Hoofdstuk VI en Hoofdstuk VII van deze statuten.

			district	* Volgens decreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten - afdeling 3/1 gemeentelijke verplichtingen (ing. Decr. 6 juli 2012) art. 52/1 §1 De gemeentebesturen passen de tekorten bij van de exploitatie van de kerkfabrieken en dragen bij in de investeringen in de gebouwen van de eredienst.
Categorie E (eredienstbesturen)				
Sint-Amandus			Antwerpen	*
Sint-Andries Antwerpen			Antwerpen	*
Sint-Anna-ten-Driëen			Antwerpen	*
Heilige Anna			Borgerhout	*
Sint-Antonius-à-Padua			Antwerpen	*
Sint-Bartholomeus			Merksem	*
Sint-Bavo			Wilrijk	*
Sint-Benediktus			Lillo	*
Sint-Bernardus			Antwerpen	*
De Blijde Boodschap			Deurne	*
Sint-Carolus-Borromeus			Antwerpen	*
Sint-Catharina			Antwerpen	*
Heilige Drievuldigheid			Berchem	*
Sint-Eligius			Antwerpen	*
Heilige Familie en Sint Cornelius			Borgerhout	*
Heilige Familie			Deurne	*
Heilige Familie			Hoboken	*
Heilige Familie Elsdonk			Wilrijk	*
Sint-Franciscus van Assisi			Merksem	*
Sint-Franciscus-Xaverius			Borgerhout	*
Sint-Fredegandus			Deurne	*
Heilige Geest			Antwerpen	*
Sint-Gertrudis			Zandvliet	*
Heilig Hart van Jezus			Antwerpen	*
Heilig Hart			Hoboken	*
Heilig Hart			Ekeren	*
Sint-Hubertus			Berchem	*
Sint-Jacobs			Antwerpen	*
Sint-Jan			Borgerhout	*
Sint-Jan-Baptist			Berendrecht	*
Sint-Jan-Berchmans			Deurne	*
Sint-Jan-de-Doper			Antwerpen	*
Sint-Jan-Evangelist			Wilrijk	*
Sint-Jan-Maria-Vianney			Wilrijk	*
Sint-Joris			Antwerpen	*
Sint-Jozef			Hoboken	*
Sint-Jozef			Deurne	*
Sint-Jozef Merksem			Merksem	*
Kristus Koning			Antwerpen	*
Sint-Lambertus			Antwerpen	*
Sint-Lambertus			Ekeren	*
Sint-Laurentius			Antwerpen	*
Sint-Laurentius			Ekeren	*
Heilige Lodewijk van Montfort			Deurne	*
Sint-Michaël-en-Petrus			Antwerpen	*
Sint-Norbertus			Antwerpen	*
O.-L.-V. Geboorte			Hoboken	*
O.L.V. Altijsdurende Bijstand			Deurne	*
O.L.V. Boodschap			Antwerpen	*
O.L.V. Heilig Hart			Borgerhout	*
O.L.V. Middelaars en H. Lodewijk			Berchem	*
O.L.V. Ter Sneeuw			Borgerhout	*
O.L.V. van de Heilige Rozenkrans			Wilrijk	*
O.L.V. Gedurige Bijstand			Ekeren	*
O.L.V. van Smarten			Merksem	*

Sint-Paulus			Antwerpen	*
Sint-Paulus			Deurne	*
Heilige Pius X			Deurne	*
Heilige Pius X			Wilrijk	*
Sint-Rochus			Deurne	*
Heilig Sacrament			Merksem	*
Heilig Sacrament			Berchem	*
Sint-Theresia van het Kind Jezus			Ekeren	*
Sint-Theresia van het Kind Jezus			Berchem	*
Verzeen heer			Berchem	*
Sint-Vincentius-à-Paulo			Ekeren	*
Sint-Walburgis			Antwerpen	*
Sint-Willibrordus			Antwerpen	*
Sint-Willibrordus			Berchem	*
Anglik. Kerk Sint-Boniface			Antwerpen	*
Erkende Protestantse Gemeente Noord			Antwerpen	*
Erkende Protestantse Gemeente Oost			Antwerpen	*
Protestantse kerk Zuid			Antwerpen	*
Erkende Protestantse Gemeente De Olijftak			Ekeren	*
Israëlitische Gemeente Shomré Hadas			Antwerpen	*
Israëlitische Synagoge Machsike Hadass			Antwerpen	*
Synagoog van de Portugese Ritus			Antwerpen	*
Evangelisch Lutherse kerk			Antwerpen	*
Evangelische kerk Philadelphia			Hoboken	*
Duitstalige Evangelische Gemeente			Wilrijk	*
Evangelische Christengemeente			Berchem	*
Christelijk Gereformeerde Kerk Antwerpen			Deurne	*
Emmanuel			Deurne	*
O.L.V van de Hagelberg			Berendrecht	*
Categorie F (intern verzelfstandigde agentschappen)				
IVA Sodi+ (gemeenschappelijke personeelsvereniging stad/OCMW)				*
Categorie G (overige)				
Lokale Politie Antwerpen				*
Brandweerzone Antwerpen				*
Havenbedrijf Antwerpen nv van publiek recht				*

OCMW Antwerpen

Welzijnsverenigingen				
Beschut Wonen				*
Zorgbedrijf Antwerpen				*
Ziekenhuisverenigingen				
Ziekenhuisnetwerk Antwerpen				*
Intergemeentelijke Samenwerkingsverbanden				
Digipolis	Gecoördineerde statuten van 19 december 2018			*
Externe organisaties				
Antwerps Drug Interventie Centrum				
Clova				
Culinaire Actie Sociale Werkplaats				
Ethiasco				
Levanto				
Sel Amberes				
Vereniging Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg Antwerpen				
Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten				
--> OCMW niet meer vertegenwoordigd				
Werkhaven Antwerpen				
--> Afsluit vereffening en definitieve ontbinding voorzien GR 25/11/2019 (jaarnummer 678)				
Woonhaven Antwerpen		Addendum aan de samenwerkingsovereenkomst RMW 29/04/2019 (jaarnummer 49)		
vzw Integratie en Inburgering Antwerpen				
vzw wijk-werken Antwerpen				
Zet-U				
Categorie F (intern verzelfstandigde agentschappen)				
IVA Sodi+ (gemeenschappelijke personeelsvereniging stad/OCMW)				*

Overzicht jaarlijkse opbrengst door bestuur geheven belastingsoort

		2020	2021	2022	2023	2024	2025
7300	OPCENTIEMEN OP DE ONROERENDE VOORHEFFING	201.884.558	200.146.530	204.154.507	208.242.644	212.412.543	216.665.840
7301	AANVULLENDE BELASTING OP DE PERSONENBELASTING	136.615.645	139.072.583	142.824.433	145.419.826	147.810.726	150.044.465
7302	MOTORRIJTUIGEN	6.073.022	6.073.022	6.073.022	6.073.022	6.073.022	6.073.022
7303	GEWESTELIJKE MILIEUHEFFING	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000
7305	GEWESTBELASTING LEEGSTAND/VERWAARL BEDRIJFSRUIMTEN	353.000	353.000	353.000	353.000	353.000	353.000
7312	VERVOER VAN PERSONEN DIE OVERLAST VEROORZAKEN	400	400	400	400	400	400
7313	VALSE ALARMMELDINGEN	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
7314	WEGHALEN, BEWAREN IN BESLAG GENOMEN VOERTUIGEN	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000
7315	Afgifte identiteitsbew., paspoorten, trouwboekjes, uittreksel	6.445.800	6.445.800	6.445.800	6.445.800	6.445.800	6.445.800
7316	Aanvragen omgevingsvergunningen	220.895	220.895	220.895	220.895	220.895	220.895
73312	LIJKENVERVOER	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
73314	ONTGRAVING	54.000	54.000	54.000	54.000	54.000	54.000
73400	ALGEMENE BEDRIJFSBELASTING	11.801.714	11.801.714	11.801.714	11.801.714	11.801.714	11.801.714
73402	DRIJFKRACHT	25.654.907	25.654.907	25.654.907	25.654.907	25.654.907	25.654.907
73414	TAXIDIENSTEN	283.000	283.000	283.000	283.000	283.000	283.000
73419	VERBLIJFSBELASTING	3.041.323	3.041.323	3.041.323	3.041.323	3.041.323	3.041.323
73420	KAMERS	787.177	787.177	787.177	787.177	787.177	787.177
73422	RECLAMEBORDEN	2.379.448	2.379.448	2.379.448	2.379.448	2.379.448	2.379.448
73424	VERSPREIDING KOSTELOOS RECLAMEDRUKWERK	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000
734991	HORECA	2.698.318	2.698.318	2.698.318	2.698.318	2.698.318	2.698.318
73610	ANDERE INNAME OPENBAAR DOMEIN	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
7370	BOUWEN	750.000	750.000	750.000	750.000	750.000	750.000
7372	Activeringsheffing op onbebouwde bouwgronden	572.000	572.000	572.000	572.000	572.000	572.000
7373	ONTBREKEN VAN PARKEERPLAATSEN	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
7374	LEEGSTAANDE WONINGEN EN GEBOUWEN	450.000	450.000	450.000	450.000	450.000	450.000
7375	Krotten / verwaarloosde en ongeschikte woningen en gebouwen	1.593.000	1.593.000	1.593.000	1.593.000	1.593.000	1.593.000
7377	TWEEDE VERBLIJVEN	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
7389	OVERIGE ANDERE BELASTINGEN	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000

Onbeschikbare gelden

De beleids- en beheerscyclus 2020 (BBC 2020) definieert onbeschikbare gelden als de geldmiddelen waarover het bestuur tijdens de duur van het boekjaar niet kan beschikken. Het zijn budgettaire middelen die in het bestuur aanwezig zijn en die zijn opgenomen in het gecumuleerd budgettair resultaat, maar die omwille van regelgeving of verplichtingen budgettair niet gebruikt kunnen worden in de loop van het desbetreffende boekjaar. Dit betreft onder meer gelden die verplicht op een geblokkeerde rekening staan, bijvoorbeeld in het kader van Care Property Invest-overeenkomsten, juridische geschillen, huur- of andere waarborgen, enz.

De onbeschikbare gelden worden als onderdeel getoond in het schema M2. Dit schema is vanaf BBC 2020 geconsolideerd opgemaakt voor juridische entiteit stad en juridische entiteit OCMW.

In dit meerjarenplan zijn de onbeschikbare gelden als volgt:

Juridische entiteit stad:

- geen onbeschikbare gelden

Juridische entiteit OCMW:

- TAK 26 Care Property Invest.

NV Care Property Invest (CPI) en OCMW Antwerpen werken samen rond 4 serviceflat projecten. Hierbij ontwikkelt CPI de flats en OCMW gebruikt deze tegen betaling van een maandelijkse vergoeding. De flats blijven juridisch eigendom van CPI. Pas na een periode van 27 jaar lopen de overeenkomsten per project af en blijft er een eindeopstalvergoeding te betalen door OCMW aan CPI waarna de eigendom van de flats definitief overgaat naar het OCMW.

Alle rechten en verplichtingen van het OCMW werden overgenomen door Zorgbedrijf Antwerpen, contractueel blijven de verbintenissen tussen de externe partners enkel met het OCMW.

Teneinde de eindeopstalvergoedingen te betalen (in 2029, 2031, 2031 en 2035) belegt OCMW een jaarlijks bedrag voor de 4 serviceflat projecten bij Belfius Verzekeringen in 4 beleggingsverzekeringen TAK26.

Dit jaarlijks bedrag bestaat uit:

- Een gesubsidieerd aandeel, zijnde subsidies verkregen van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. Deze subsidies worden ontvangen gedurende 18 jaar vanaf de start van elk project, waardoor dit aandeel dalende is in de tijd.
- Een aandeel eigen middelen, zijnde een afgesproken aanvullend bedrag betaalt door Zorgbedrijf aan OCMW.

Deze ontvangsten worden budgettair ontvangen op budgetpositie 4951450_Vordering investeringssubsidies_in_kapitaal_Welzijnsverenigingen en worden integraal in de TAK26 beleggingsverzekeringen belegd. Eventueel gerealiseerde rendementen worden niet gebudgetteerd maar wel verwerkt in de jaarrekening.

De evolutie in dit MJP is als volgt:

	Ontvangst = Jaarlijkse inleg	Onbeschikbaar geld per 31/12
2019		3.302.172,00
2020	174.878,42	3.477.050,42
2021	174.878,42	3.651.928,84
2022	107.550,32	3.759.479,16
2023	107.550,32	3.867.029,48
2024	107.550,32	3.974.579,80
2025	107.550,32	4.082.130,12

Financiële ontvangsten en uitgaven

Exploitatieontvangsten

Ontvangsten uit financiële vaste activa	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Havenbedrijf	25.000.000	25.000.000	25.000.000	25.000.000	25.000.000	25.000.000
Zefier	127.200	127.200	127.200	127.200	127.200	127.200
FINEG	2.283.980	522.646	541.312	559.978	559.978	559.978
Fluvius Antwerpen - strategische participaties	5.342.500	5.342.500	5.342.500	5.342.500	5.342.500	5.342.500
Fluvius Antwerpen - gas	5.960.250	5.960.250	5.960.250	5.960.250	5.960.250	5.960.250
Fluvius Antwerpen - elektriciteit	7.775.361	7.775.361	7.775.361	7.775.361	7.775.361	7.775.361
Fluvius Antwerpen - kabel	2.575.000	2.575.000	2.575.000	2.575.000	2.575.000	2.575.000
Water-link	1.443.547	1.657.302	1.120.961	1.851.009	2.016.923	2.016.923
Water-link concessievergoeding	8.122.621	8.244.172	8.367.541	8.492.756	8.619.845	8.619.845
Water-link productievergoeding	5.233.582	5.313.082	5.392.589	5.473.286	5.555.191	5.555.191
Wonen - sociale huisvestingsmaatschappijen	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal	63.865.041	62.518.513	62.203.714	63.158.340	63.533.248	63.533.248

Investeringsontvangsten

Ontvangsten financiële vaste activa	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Wonen (Vereffening SIMV)	5.840	0	0	0	0	0
Totaal	5.840	0	0	0	0	0

Investeringsuitgaven

Uitgaven financiële vaste activa	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Fluvius Antwerpen strategische participaties kapitaalverhoging	8.102.596					
BlueChem - kapitaalverhoging	30.815					
Mobiliteit en Parkeren Antwerpen - kapitaalverhoging	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Mobiliteit en Parkeren Antwerpen - kapitaalverhoging Noorderlijn	3.746.904	3.746.904	3.746.904	3.746.904	3.746.904	3.746.904
Energiebesparingsfonds - kapitaalverhoging energieleningen 2.0	250.000	750.000	750.000	750.000	750.000	750.000
Totaal	14.130.315	6.496.904	6.496.904	6.496.904	6.496.904	6.496.904

Verwijzing webtoepassing documentatie

Artikel 3, 6° van het ministerieel besluit tot vaststelling van de modellen en de nadere voorschriften van de beleidsrapporten de rekeningenstelsels en de digitale rapportering van de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen bepaalt om bij de toelichting van het meerjarenplan een verwijzing naar de plaats waar de documentatie beschikbaar is, op te nemen.

De documentatie bij de opmaak van het meerjarenplan 2020-2025 kan u via onderstaande link vinden:

<https://www.antwerpen.be/nl/overzicht/bestuur/beleid/meerjarenplan-en-jaarrekening>

Advies van Inspectie Financiën Opmaak meerjarenplan 2020-2025 van stad en OCMW Antwerpen

Datum: 27 november 2019
Aan: het college van burgemeester en schepenen
CC: Sven Cauwelier (algemeen directeur), Karl Van Borm (financieel directeur) en Karin De Craecker (strategisch coördinator)
Referentie: 03/2019/11/1032

Feiten en context

In het kader van artikel 3 van het reglement op de werking van Inspectie Financiën (gemeenteraadsbeslissing van 24 april 2006, jaarnummer 866) brengt Inspectie Financiën een advies uit aan het college van burgemeester en schepenen over de opmaak meerjarenplan 2020-2025 van de stad en het OCMW Antwerpen.

Vaststellingen

Op basis van haar uitgevoerde werkzaamheden doet Inspectie Financiën een aantal vaststellingen bij de opmaak meerjarenplan 2020-2025 van de stad en het OCMW Antwerpen.

Algemene vaststellingen bij de opmaak meerjarenplan 2020-2025

- **Stad én OCMW**

Op de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn van 16 december 2019 ligt het geïntegreerde meerjarenplan 2020-2025 van de stad en het OCMW Antwerpen ter goedkeuring voor. Het nazicht van Inspectie Financiën op basis waarvan de vaststellingen en aanbevelingen in dit advies zijn geformuleerd hebben dan ook betrekking op dit geïntegreerde meerjarenplan.

- **Budgetakkoord & timing**

Begin oktober 2019 werd binnen het college van burgemeester en schepenen een budgetakkoord bereikt op basis waarvan de budgettaire ruimte voor de periode 2020-2025 tussen de verschillende schepenen, beleidsdomeinen en beleidsdoelstellingen werd toegewezen. Op basis van dit budgetakkoord werd finaal het voorstel meerjarenplan zoals dit nu voorligt verder uitgewerkt.

Op basis van het nazicht door Inspectie Financiën stellen we vast dat bovenstaande timing waarbinnen het budgetakkoord werd vertaald naar het meerjarenplan 2020-2025 ervoor zorgde dat in de eerstvolgende aanpassing meerjarenplan op diverse vlakken bijstellingen en/of verfijningen van het meerjarenplan dienen te gebeuren, en dit zowel wat betreft de timing van diverse (investerings)projecten, als de hoogte en volledigheid van de gebudgetteerde ontvangsten en uitgaven. Bovendien stelde Inspectie Financiën vast dat door de krappe timing niet steeds voldoende afstemming gebeurde over bedragen en/of exacte modaliteiten van financiële transacties tussen entiteiten van de groep stad Antwerpen.

- **Pensioenuitdaging**

Net zoals in de planningsperiode 2014-2019, blijft de financiering van de pensioenen een enorme financiële uitdaging voor de stad, het OCMW en de groep Antwerpen. Op basis van de beschikbare

cijfergegevens van Ethias is het duidelijk dat de pensioenuitgaven sterk zullen blijven stijgen tijdens de looptijd van dit meerjarenplan, met aanzienlijke jaarlijkse verhogingen omwille van de stijgende responsabiliseringsbijdragevoet. Deze jaarlijkse bijdragen stijgen volgens de simulaties van Ethias in de periode 2020-2025, maar de grootste stijgingen en hoogste bedragen zijn voor de periode ná 2025.

Het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 stelt dat de Vlaamse overheid haar verantwoordelijkheid opneemt om de problematiek van de responsabiliseringsbijdrage voor de pensioenfactuur voor de lokale besturen voor de helft op te lossen, om zo de lokale besturen ademruimte te geven om verder te investeren op een voldoende hoog niveau.

Bovenstaande Vlaamse tussenkomst in 50% van de responsabiliseringsbijdrage betekent voor de groep stad Antwerpen een financiële tussenkomst van bijna 350 miljoen euro voor de periode 2020-2025 (op basis van de cijfergegevens van Ethias). Inspectie Financiën stelt vast dat de tussenkomst verwerkt is in het meerjarenplan 2020-2025 (zie verder) en dat deze tussenkomst enerzijds bij de exploitatiemiddelen voor budgettaire ruimte zorgt en het anderzijds mogelijk blijft om aanzienlijk bedragen uit te trekken om te investeren. We stellen hierbij vast dat er in dit meerjarenplan 2020-2025 zo niet voor is gekozen om bijkomend middelen te reserveren voor de toekomstige pensioenuitgaven die vanaf 2026 op ons afkomen.

Een andere, mogelijk positieve, impact op de pensioenverplichtingen is er via de korting op de responsabiliseringsbijdrage in het geval de tweede pensioenpijl die aan het contractueel personeel wordt toegekend, voldoet aan de wettelijke voorwaarden. Volgens toelichting voldoet de tweede pensioenpijl die de stad en het OCMW aan hun contractueel personeel toekent, maar werd deze korting uit financiële voorzichtigheid niet verwerkt in het meerjarenplan 2020-2025 dat nu voorligt. De verwachting is dat de korting in het meerjarenplan 2020-2025 verwerkt wordt van zodra de stad en het OCMW zekerheid hebben over het verkrijgen van de korting.

De staat van het financieel evenwicht

- **Geraamd beschikbaar budgettair resultaat en geraamde autofinancieringsmarge**

Conform artikel 16 van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de (nieuwe) Beleids- en Beheerscyclus van de lokale besturen zijn het meerjarenplan en de aanpassingen ervan in evenwicht als het geraamd beschikbaar budgettair resultaat per boekjaar groter dan of gelijk aan nul is.

Op basis van het schema M2 van het meerjarenplan 2020-2025 stelt Inspectie Financiën vast dat het geraamd beschikbaar budgettair resultaat voor elk boekjaar groter dan of gelijk is aan nul.

Artikel 16 van het Besluit van de Vlaamse Regering bepaalt daarnaast dat de geraamde autofinancieringsmarge van het laatste boekjaar van de periode van het meerjarenplan groter dan of gelijk moet zijn aan nul. Aan deze voorwaarde werd voldaan met een positieve autofinancieringsmarge van 88,6 miljoen euro in 2025.

Het meerjarenplan 2020-2025 van de stad en het OCMW Antwerpen is met andere woorden in evenwicht, conform de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de (nieuwe) Beleids- en Beheerscyclus.

- **Geraamde gecorrigeerde autofinancieringsmarge**

In het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de (nieuwe) Beleids- en Beheerscyclus van de lokale besturen wordt een nieuw concept geïntroduceerd: de geraamde gecorrigeerde autofinancieringsmarge. Met deze indicator wordt weergegeven hoe groot de geraamde autofinancieringsmarge is wanneer rekening wordt gehouden met jaarlijkse aflossingen, óók voor alternatieve financieringsvormen. Met de geraamde gecorrigeerde autofinancieringsmarge kan beoordeeld worden of leninglasten al dan niet worden doorgeschoven naar de toekomst (bv. bullet-leningen met aflossingen na 2025).

Uit de geraamde gecorrigeerde autofinancieringsmarge van de stad en het OCMW Antwerpen, zoals opgenomen in het schema M2, blijkt dat de autofinancieringsmarge kleiner is dan de gecorrigeerde autofinancieringsmarge. Dit betekent dat, op dit ogenblik, stad en OCMW Antwerpen geen leninglasten doorschuiven naar een volgende legislatuur of generatie.

- Geconsolideerde resultaten

Conform de bepalingen van de (nieuwe) Beleids- en Beheerscyclus bevat de staat van het financieel evenwicht van de stad en het OCMW Antwerpen, naast hun eigen financieel evenwicht, ook een overzicht van het geconsolideerde financieel evenwicht. Deze geeft het geraamde beschikbaar budgettair resultaat en de geraamde (gecorrigeerde) autofinancieringsmarge van stad en OCMW weer, aangevuld met deze van de autonome gemeentebedrijven en de districten. De budgettaire resultaten van de OCMW-verenigingen en de stedelijke privaatrechtelijke verzelfstandigde agentschappen worden hierbij buiten beschouwing gelaten.

Het geraamde resultaat en de geraamde (gecorrigeerde) autofinancieringsmarge voor de autonome gemeentebedrijven Culturele Instellingen (die in oktober 2019 door de gemeenteraad werden opgericht) zijn nog niet mee verwerkt in deze geconsolideerde resultaten. In de eerstvolgende aanpassing meerjarenplan 2020-2025 zullen ook de cijfers voor deze bedrijven mee verwerkt worden in de consolidatie.

Vaststellingen bij het exploitatiebudget

- Personeelsbudget

Het reguliere personeelsbudget (*d.i. het personeelsbudget exclusief de sociale tewerkstelling en de detacheringen van statutairen naar ZNA*) voor het meerjarenplan werd opgemaakt, vertrekkende vanuit de huidige personeelsbezetting bij de stad en het OCMW Antwerpen en houdt onder meer rekening met periodieke indexeringen van de lonen.

Net zoals in de voorbije bestuursperiodes wordt ook voor het meerjarenplan 2020-2025 een besparingsdoel vooropgesteld in de personeelsuitgaven, enerzijds om de personeelsuitgaven (en specifiek de pensioenfactuur) ook op lange termijn te kunnen blijven betalen en anderzijds om voldoende middelen uit te kunnen trekken om de investeringsambities te financieren. In de cijfers van het meerjarenplan 2020-2025 gaat het om een besparingsdoel op de personeelsuitgaven van 5 miljoen euro per jaar. Inspectie Financiën merkt hierbij op dat de concrete optimalisaties nog geïdentificeerd en geconcretiseerd moeten worden. Stad en OCMW Antwerpen zullen opnieuw moeten bekijken op welke dienstverlening en/of ondersteunende processen geoptimaliseerd kan worden.

In het personeelsbudget, zoals verwerkt in het meerjarenplan 2020-2025, is ook de impact van de responsabiliseringsbijdrage voor de pensioenen verwerkt (zie eerder), en omvat budgetten voor:

- de jaarlijkse betaling aan Ethias conform de studie van mei 2019, voor de responsabiliseringsbijdrage van de stad en het OCMW Antwerpen (inclusief ZNA);
- de financiering, via de exploitatiedotaties, van de verschuldigde responsabiliseringsbijdragen ten laste van verzelfstandigde en verbonden entiteiten (AG Stedelijk Onderwijs, Zorgbedrijf Antwerpen, Politiezone Antwerpen en Brandweerzone Antwerpen);
- voor bovenstaande verschuldigde bijdragen, de tussenkomst van 50% hierin van Vlaanderen.

Het is de intentie van stad en OCMW Antwerpen om in de periode 2020-2025 jaarlijks de voorziene bedragen over te maken aan Ethias. De exacte modaliteiten voor de tussenkomst van Vlaanderen zijn op heden nog niet gekend, maar het is aannemelijk dat de tussenkomst van 50% berekend zal worden op de effectieve responsabiliseringsfactuur, waarvan de bedragen kunnen afwijken van de Ethias-prognoses. Er dient dan ook nog verder bekeken te worden hoe de effectieve geldstromen verwerkt zullen worden in functie van de uiteindelijk verschuldigde responsabiliseringsbijdragen, de aan Ethias overgemaakte

bedragen, de Vlaamse tussenkomst en de stedelijke financiering van de responsabiliseringsbijdrage bij de verzelfstandigde en verbonden entiteiten.

- Gebudgetteerde ontvangsten vanwege hogere overheden

Een belangrijk deel van de voorziene stedelijke ontvangsten bestaat uit de middelen uit het Gemeentefonds (basisbedrag en aanvullende middelen) en de opcentiemen op de onroerende voorheffing en de aanvullende personenbelasting. In het meerjarenplan 2020-2025 zijn deze goed voor gemiddeld 1.271 miljoen euro per jaar (of 67% van de exploitatieontvangsten). Ook voor de periode 2020-2025 blijft Vlaanderen voor het (basisbedrag) Gemeentefonds (ruim 733 miljoen euro in 2020) een groeivoet van 3,5% behouden.

Voor het deel van het Gemeentefonds, ter financiering van de overgenomen, persoonsgebonden bevoegdheden van de provincie, stelt Inspectie Financiën bij de opmaak van het meerjarenplan 2020-2025 vast dat het vereveningsbedrag niet (meer) volstaat om de overgenomen activiteiten te blijven financieren overeenkomstig het ambitieniveau van/voor de overgenomen provinciale instellingen. Het vereveningsbedrag blijft immers gebaseerd op niet-geactualiseerde cijfers van jaarrekeningen 2014-2015, houdt geen rekening met de uitbreiding van activiteiten die al dan niet verbonden zijn aan renovaties of openingen van nieuwe locaties en het bedrag wordt door Vlaanderen geïndexeerd met de gezondheidsindex en niet aan 3,5% zoals de algemene middelen uit het Gemeentefonds.

Daarnaast blijft het nodig om omzichtig om te gaan met gebudgetteerde ontvangsten uit bovenlokale fondsen. In het meerjarenplan 2020-2025 worden de verwachte subsidie-ontvangsten uit lopende en aangekondigde subsidieprogramma's (Vlaams Grootstedenbeleid, Globaal Plan, Europees Fonds voor regionale ontwikkeling) opnieuw opgenomen, maar op dit moment werden de subsidiebedragen voor de komende periode nog niet bevestigd door de hogere overheid. Tot hier meer duidelijkheid over bestaat, worden verwachte ontvangsten opgenomen op basis van de ontvangsten in het meerjarenplan 2014-2019.

Het blijft in ieder geval, ook in de komende periode, belangrijk dat de entiteiten van de groep meewerken enerzijds in de zoektocht naar geschikte projecten en anderzijds bij de afrekening van deze projecten in functie van de maximalisatie van deze ontvangsten.

- Rol van andere leden van de groep Antwerpen bij de realisatie van het bestuursakkoord

In het meerjarenplan 2020-2025 zijn aanzienlijke exploitatie- en investeringsdotaties opgenomen aan verzelfstandigde en verbonden entiteiten zoals de Politiezone Antwerpen, de Brandweerzone Antwerpen, het Zorgbedrijf Antwerpen en diverse autonome gemeentebedrijven, met belangrijke bedragen voor of te besteden via AG Stedelijk Onderwijs Antwerpen, AG VESPA en AG Mobiliteit en Parkeren Antwerpen.

Niet alleen heeft dit een aanzienlijke financiële impact op het meerjarenplan, ook het aandeel van deze entiteiten in het realiseren van de beleidsdoelstellingen is groot. Om er als stad en OCMW over te waken dat beleidsdoelstellingen gerealiseerd worden en middelen doeltreffend ingezet, zal er vanuit deze entiteiten moeten aangetoond worden dat de risico's binnen de entiteiten onder controle zijn en zal voldoende inhoudelijk en financiële rapportering naar de raden voorzien moeten worden.

Specifiek met betrekking tot het Zorgbedrijf Antwerpen breekt een belangrijke periode aan. Het stedelijk bestuursakkoord voorziet dat het Zorgbedrijf zal/kan evolueren naar een nieuwe structuur, een structuur waarbinnen de activiteiten zelfbedruipend moeten worden. De voorbereidingen voor deze nieuwe structuur zijn lopende en de uitvoering van het Vlaamse regeerakkoord zou op dat vlak ook één en ander moeten faciliteren. Op dit ogenblik is in het meerjarenplan 2020-2025 van de stad en het OCMW Antwerpen een reguliere exploitatiedotatie opgenomen die daalt van 39,4 miljoen euro in 2020 naar 28,8 miljoen euro in 2025. Daarnaast is ook een exploitatiedotatie voorzien voor de financiering van de responsabiliseringsbijdrage die oploopt van 8 miljoen euro in 2020 tot 18,2 miljoen euro in 2025 en is een vaste jaarlijkse investeringsdotatie van 14,5 miljoen euro opgenomen. In de komende periode zal, bij de

verdere uitwerking van de nieuwe structuur, niet alleen opgevolgd moeten worden hoe het Zorgbedrijf verder zelfbedruipend wordt en op welke termijn, maar ook hoe de risico's van de nieuwe structuur beheerst kunnen worden, want finaal blijven stad en OCMW Antwerpen meerderheidsaandeelhouder.

- Lage-emissiezone

In uitvoering van het Decreet betreffende de lage-emissiezone worden de administratieve geldboetes die worden uitgeschreven bij vaststelling van de niet-naleving van het stedelijk reglement op de lage-emissiezone in eerste instantie gestort ten voordele van de stad. Deze gebudgetteerde ontvangsten worden in het meerjarenplan 2020-2025 opgenomen rekening houdende met de gerealiseerde ontvangsten in het vorig meerjarenplan. De stad stort deze ontvangsten deels door aan het AG Mobiliteit en Parkeren Antwerpen.

De overige inkomsten verbonden aan het project (meer specifiek de verkoop van vignetten) worden verwerkt in het meerjarenplan 2020-2025 van het AG Mobiliteit en Parkeren Antwerpen en bij deze laatste worden ook de meerderheid aan kosten verbonden aan het project verwerkt.

Inspectie Financiën merkt opnieuw op dat het volledige project van de lage-emissiezone zo gedeeltelijk bij enerzijds de stad en anderzijds het AG wordt gebudgetteerd en herhaalt haar advies om er voor te zorgen dat steeds een transparante rapportering over het project mogelijk blijft.

- Digipolis

De statutaire einddatum van het intergemeentelijk samenwerkingsverband Digipolis is juni 2021. In het stedelijk bestuursakkoord is voorzien om de werking van Digipolis uit het intergemeentelijk samenwerkingsverband te ontlechten en de best mogelijke stedelijke bedding te organiseren. De algemene vergadering van Digipolis besliste in juni 2019 alvast om in principe het intergemeentelijk samenwerkingsverband niet te verlengen na de statutaire einddatum en een (vervroegde) ontbinding voor te bereiden.

In afwachting van de concretisering van de ontlechting wordt in het meerjarenplan 2020-2025 jaarlijks een exploitatie-, investerings- en projectdotatie aan Digipolis voorzien. We merken hierbij op dat er nog concreet afspraken gemaakt dienen te worden tussen stad / OCMW Antwerpen en Digipolis over welke IT-uitgaven concreet gefinancierd zullen worden met deze middelen en welke IT-projecten prioriteit krijgen om uitgevoerd te worden. Hierbij zal er ook aandacht moeten zijn voor de prioriteiten en inzet van middelen bij de andere leden van de groep stad Antwerpen, ondermeer bij de Politiezone Antwerpen.

Tenslotte verwijzen we met betrekking tot Digipolis naar de eerdere adviezen van Inspectie Financiën over de verwerping van de *emanatietheorie* door de fiscus en de btw-vordering die hieruit voortvloeide. De financiële bewegingen tussen stad en Digipolis in het kader van deze vordering werden niet budgettair verwerkt en Inspectie Financiën adviseerde om de resterende aanzuivering van het thesaurievoorschot van kortbij op te volgen zodat het saldo aan de stad terugbetaald wordt en er finaal geen nadelige budgettaire impact is voor de stad Antwerpen.

- Andere vaststellingen met betrekking tot de exploitatie

Op basis van haar nazicht heeft Inspectie Financiën nog volgende vaststellingen bij het exploitatiebudget:

- Het meerjarenplan 2020-2025 houdt er rekening mee dat er geen verdere uitrol gebeurt van sorteerstraten op het grondgebied van de stad Antwerpen. Er blijven wel middelen voorzien voor de instandhouding van de bestaande infrastructuur. Aan ontvangstenzijde werden echter de gebudgetteerde bedragen uit de oplading van sorteerpassen opgenomen in het meerjarenplan in de veronderstelling van een verdere uitrol van het systeem van sorteerstraten. De exploitatie-ontvangsten worden zo jaarlijks overschat met circa 1 miljoen euro.

- Een aantal grote stedelijke evenementen (zoals de Bollekesfeesten en de Winter in Antwerpen) zijn op dit ogenblik slechts deels budgettair verwerkt in het meerjarenplan 2020-2025. Concreet werden uitgaven waar tevens inkomsten tegenover staan niet verwerkt. Per saldo heeft dit geen impact op het gebudgetteerde resultaat, maar de gebudgetteerde uitgaven en ontvangsten zijn onvolledig. Een aanpassing aan de gebudgetteerde bedragen in inkomsten en uitgaven is nodig om de uitgaven budgettair / boekhoudkundig te verwerken.
- Ontvangsten uit wachthuisjes en stadsplanborden worden slechts gedeeltelijk in het meerjarenplan 2020-2025 verwerkt in functie van enerzijds de einddatum van de lopende contracten en anderzijds de uitwerking van een vernieuwde aanpak inzake dit commercieel straatmeubilair. In 2018 waren deze ontvangsten nog goed voor 6,1 miljoen euro.
- In het meerjarenplan 2014-2019 was een jaarlijks bedrag van 4,5 miljoen euro opgenomen in de ontvangsten die betrekking hebben op de achtergestelde lening van de stad Antwerpen aan AG VESPA. Deze achtergestelde lening stond de stad in 2009 toe aan AG VESPA ter financiering van de inbreng van het financieel patrimonium. In het meerjarenplan 2020-2025 zoals dit nu voorligt zijn geen aflossingen of interestbetalingen opgenomen zoals voorzien in de modaliteiten van de achtergestelde lening (gemeenteraadsbeslissing van 14 december 2009, jaarnummer 1911).

Vaststellingen bij het investeringsbudget

- **Investeringsuitgaven**

Op basis van de gerealiseerde investeringen in de periode 2014-2018 stelt Inspectie Financiën vast dat de realisatiegraad aanzienlijk lager lag dan de jaarlijks gebudgetteerde bedragen (circa 65% voor de stad). Niet zozeer het effectief realiseren van de projecten bleek daarbij een aandachtspunt, maar wel de timing waarbinnen de projecten voorbereid, opgestart en uitgevoerd worden. Investeringsbudgetten voor concrete projecten werden geregeld doorgeschoven naar latere boekjaren. Over de periode 2014-2018 boekten stad en OCMW Antwerpen in totaal gemiddeld circa 240 miljoen euro per jaar aan investeringsuitgaven.

Uit de gebudgetteerde investeringsuitgaven in het meerjarenplan 2020-2025 blijkt dat gemiddeld 339 miljoen euro per jaar aan investeringen wordt vooropgesteld. Op basis hiervan stelt Inspectie Financiën zich de vraag of het gebudgetteerde investeringsvolume zoals voorzien in het meerjarenplan 2020-2025 daadwerkelijk gerealiseerd zal kunnen worden binnen de vooropgestelde timing. Voor een aantal concrete projecten, gebudgetteerd in 2020, stelde Inspectie Financiën al vast dat deze timing achterhaald is (bijvoorbeeld Rubens Experience Center, Atlas 2,...).

Inspectie Financiën herhaalt dat het belangrijk is om investeringsbudgetten zo correct mogelijk in te schatten zowel qua omvang als timing, omdat dit een impact heeft op de budgettaire ruimte voor exploitatie-uitgaven via de terugbetalingsmogelijkheden voor financiële schulden. Inspectie Financiën adviseert dan ook om telkens opnieuw bij de aanpassing van het meerjarenplan de stand van zaken van de investeringsprojecten, zowel op het vlak van timing als op het vlak van budget, na te gaan en op basis hiervan het meerjarenplan en budget waar nodig aan te passen, rekening houdend met het tijdstip waarop effectief betalingen zullen moeten gebeuren voor deze investeringen.

Tegenover bovenstaande gebudgetteerde investeringsuitgaven in de periode 2020-2025 staat ook een aanzienlijk pakket aan op te nemen investeringsleningen opgenomen in het meerjarenplan (1.385 miljoen euro, gemiddeld 231 miljoen euro per jaar, zie verder).

- Overdracht investeringsmiddelen

Het college van burgemeester en schepenen keurde op 18 oktober 2019 (2019_CBS_08579) goed dat alle restbudgetten van het budget 2019 voor investeringen worden overgedragen van 2019 naar 2020 en dat bestelbonnen op investeringen naar 2020 worden getransfereerd met hun vastgelegde budget.

Op basis van de stand van zaken van de gerealiseerde investeringen begin november 2019 blijkt dat deze beslissing betekent dat een aanzienlijk bedrag overgedragen zal worden naar 2020. Deze overdracht komt dan bovenop de in dit meerjarenplan 2020-2025 gebudgetteerde investeringsuitgaven voor 2020 die al ruim 440 miljoen euro bedragen.

Ook bij een aantal verzelfstandigde of verbonden entiteiten zijn er nog middelen / budgetten uit vorige (budget)periodes die gerealiseerd moeten worden en die ook de nodige inspanningen zullen vragen in de eerstkomende periode om effectief gerealiseerd te worden.

- Belangrijke investeringsprojecten

Een aantal grotere investeringsprojecten zijn sinds (het einde van) de legislatuur 2013-2018 in voorbereiding of werden opgestart en hebben ten volle hun budgettaire impact in het meerjarenplan 2020-2025. Concreet gaat het bijvoorbeeld over de heraanleg van het openbaar domein aan de Gedempte Zuiderdokken, de verdere herinrichting van de Scheldekaaien, de herbestemming van het Steen (& omgeving), de werken in het kader van het project Noorderlijn, de restauratie van het Stadhuis, investeringen in leefbaarheidsprojecten in het kader van de Oosterweelwerken,...

Specifiek met betrekking tot de 18 geselecteerde leefbaarheidsprojecten (fase 1) engageerden de stad Antwerpen en Vlaanderen zich om samen 1,25 miljard euro te investeren. In dit meerjarenplan 2020-2025 zijn hiervoor dan ook middelen voorzien. Behalve het globale engagement van alle partners om de geselecteerde leefbaarheidsprojecten te realiseren zijn verder ook concrete afspraken tussen betrokkenen nodig om de goede uitvoering van en een degelijke risicobeheersing voor de verschillende projectonderdelen (ondermeer wat betreft de (financiële) opvolging van de stedelijke engagementen) te realiseren.

Een aantal recente grote investeringsprojecten zoals de Noorderlijn en de Gedempte Zuiderdokken hebben reeds aangetoond dat risicobeheersing in het kader van een goede projectopvolging belangrijk is. In de komende periode zal er de nodige aandacht moeten zijn voor de verdere financiële afwikkeling van deze projecten.

- Andere vaststellingen met betrekking tot de investeringen en concrete investeringsprojecten:

Op basis van haar nazicht heeft Inspectie Financiën nog volgende vaststellingen bij het investeringsbudget:

- Voor de realisatie van een Parkeerfonds scholen werd in het stedelijk meerjarenplan 2014-2019 vanaf 2017 een jaarlijkse kapitaalverhoging voorzien van 1,5 miljoen euro in het AG Mobiliteit en Parkeren Antwerpen. Ondanks die eerste kapitaalsverhogingen sinds 2017 (en de realisatie van een aantal projecten) stelt Inspectie Financiën vast dat de concrete werkingsmodaliteiten van het fonds nog steeds niet werden geformaliseerd en de eerste projecten (mede hierdoor) zorgden voor een aantal onnodige en complexe financiële stromen tussen de stad en het AG. Een belangrijk deel van de in het AG ingebrachte middelen in 2017-2019 zijn op heden onbesteed.

Ook in het meerjarenplan 2020-2025 zijn opnieuw middelen voorzien in functie van een Parkeerfonds Scholen. Inspectie Financiën herhaalt dan ook haar advies het Parkeerfonds verder uit te werken en daarbij de nodige aandacht te schenken aan de transparantie van het project en de efficiënte inzet van de middelen.

- De stad Antwerpen verleende een erfpacht aan het AG Mobiliteit en Parkeren Antwerpen voor de realisatie van twee parkings onder de Gedempte Zuiderdokken. De ontvangst van de eenmalige erfpachtcanon, geraamd op 2,2 miljoen euro, werd niet opgenomen in het meerjarenplan. Achterliggend is de concessiehouder van de parkings deze vergoeding verschuldigd aan Mobiliteit en Parkeren Antwerpen.
- In het meerjarenplan 2020-2025 is een bedrag van 10,3 miljoen euro voorzien voor de aankoop van 750 parkeerplaatsen in de parkeertoren in aanbouw op de Havanasite. Deze aankoop gebeurt in het kader van de afgesloten overeenkomst tussen stad Antwerpen en de BAM (nu: Lantis) (gemeenteraadsbeslissing van 27 juni 2019, jaarnummer 461). De oorspronkelijke motivatie om zich als stad te engageren tot de financiering / aankoop van deze parkeerplaatsen was de mogelijkheid om deze vervolgens te valoriseren in functie van het aantrekken van een retailer voor grootschalige detailhandel op de site. Nu duidelijk is dat de piste van de retailer niet gerealiseerd zal/kan worden, kan de stad in principe beroep doen op de afspraken uit de overeenkomst om de aankoop van de parkeerplaatsen te heronderhandelen.

Vaststellingen bij de financiering

- **Opname leningen**

In functie van de financiering van de geplande uitgaven voorziet het meerjarenplan 2020-2025 om in totaal circa 1.675 miljoen euro aan leningen op te nemen in de periode 2020-2025. Dit bedrag is als volgt samengesteld:

- reguliere (investerings)leningen voor een totaalbedrag van 1.385 miljoen euro. De uitgangspunten voor het opnemen van deze leningen bleven dezelfde als bij de voorgaande budgetcycli: er wordt gerekend met looptijden van 10 jaar en een voorzichtig ingeschatte rentevoet van 4%.

In de voorbije jaren moesten de stad en het OCMW Antwerpen geen nieuwe leningen opnemen ter financiering van de eigen uitgaven. Dit was enerzijds mogelijk omwille van het positieve gecumuleerde budgettaire resultaat uit het verleden en de thesauriemiddelen die tegenover de bestemde gelden stonden/staan, maar anderzijds zorgde ook de vertraging in de realisaties van de investeringen hiervoor.

Als de stad en het OCMW er niet in slagen het werkelijke investeringsritme op te trekken ten opzichte van de periode 2014-2018 (zie eerder) is het de inschatting van Financiën dat pas in de loop van 2021 effectief nieuwe leningen opgenomen zullen moeten worden.

- uitgiftes van nieuwe woonrechtcertificaten voor het Zorgbedrijf Antwerpen, waarvoor het OCMW Antwerpen optreedt als emittent (bijna 77 miljoen euro), en de eventuele vervroegde aflossingen en heruitgiftes bij overlijden of verhuis van de woonrechtcertificaathouder (ruim 60 miljoen euro);
- een bedrag van 75,1 miljoen euro is voorzien om de uitstaande schuld voor de reeds uitgegeven woonrechtcertificaten (dd. 31 december 2018) op te nemen in de balans van stad / OCMW. In het verleden werd het bedrag aan uitgegeven woonrechtcertificaten door het OCMW enkel in de klasse 0-verplichtingen opgenomen en niet in de schulden. Het betreft een boekhoudkundige verwerking zonder budgettaire impact per saldo, omdat in de ontvangsten voor eenzelfde bedrag een lange termijn vordering ten aanzien van het Zorgbedrijf is opgenomen. Bij de eerstvolgende aanpassing meerjarenplan zal nagegaan moeten worden welke bijkomende correctie op de uitstaande schuld / vordering nodig is in functie van de uitgegeven woonrechtcertificaten op 31 december 2019;
- in 2020 is er nog een bedrag van 45 miljoen euro voorzien als (laatste) doorgeeflening aan het Zorgbedrijf Antwerpen. Vanaf het ogenblik dat de nieuwe structuur voor het Zorgbedrijf operationeel zal zijn is het de bedoeling om niet langer doorgeefleningen te voorzien;

- de budget- en boekhoudtechnische verwerking van een bedrag van 33 miljoen euro voor het Noorderlijn-project in 2020.

Uit het schema T4 blijkt dat het meerjarenplan 2020-2025 start met geraamde uitstaande financiële schulden voor in totaal 1.079 miljoen euro. ZNA en het Zorgbedrijf Antwerpen vertegenwoordigen hierin een bedrag van bijna 347 miljoen euro. Met uitzondering van woonrechtcertificaten en de laatste doorgeeflening van 45 miljoen euro in 2020 aan het Zorgbedrijf Antwerpen, gaat het meerjarenplan er verder van uit dat ZNA en het Zorgbedrijf Antwerpen voortaan zelf leningen zullen afsluiten, al dan niet met stadswaarborg.

Ook zonder dat er in de toekomst specifiek voor ZNA en Zorgbedrijf Antwerpen (budgettaire) nog doorgeefleningen worden voorzien, blijft het omwille van de omvang van de bedragen die door ZNA en Zorgbedrijf Antwerpen extern gefinancierd zullen worden, noodzakelijk om ervoor te zorgen dat de stad Antwerpen steeds tijdig en vooraf kennis krijgt van de financiële planning en (eventuele) bijstellingen op deze financiële planning. Op die manier kan op tijd ingegrepen en bijgestuurd worden zodat een mogelijke negatieve budgettaire impact bij de stad vermeden kan worden.

Daarnaast blijft het belangrijk om binnen de groep Antwerpen de opnames van leningen van de verschillende entiteiten nauwgezet op te volgen en te bewaken in functie van de globale financieringsmogelijkheden van de groep en om hierover duidelijke afspraken te maken met alle entiteiten binnen de groep Antwerpen.

Advies

Na inhoudelijke en steekproefsgewijze controle geeft Inspectie Financiën gunstig advies bij het meerjarenplan 2020-2025.

Inspectie Financiën vraagt wel aandacht voor de vaststellingen en aanbevelingen.

Sabine Dierckx
Directeur Inspectie Financiën

An De Visscher
Bestuurscoördinator Audit